

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗВІТ

**ректора Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
Володимира Пономаренка
за 2020 р.**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2021**

УДК 378.4(477.54)ХНЕУ"2020"(062)

З-42

Затверджено
на конференції трудового
колективу ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Протокол № 42 від 28.01.2021 р.

Звіт ректора Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця Володимира Пономаренка за 2020 р. / В. С. Пономаренко ; укладено автором. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 48 с.

УДК 378.4(477.54)ХНЕУ"2020"(062)

© Пономаренко В. С., 2021

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2021

Зміст

Вступ	5
1. Підготовка фахівців в університеті.	
Управління якістю освіти на інноваційній основі	7
1.1. Формування контингенту студентів	7
1.2. Розширення переліку спеціальностей, відповідно до потреб ринку праці	12
1.3. Забезпечення якості освіти.....	13
1.4. Навчально-методичне забезпечення процесу підготовки фахівців	15
2. Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу	20
2.1. Кадри	20
2.2. Підготовка кадрів вищої кваліфікації.....	21
2.3. Післядипломна освіта у ХНЕУ ім. С. Кузнеця.....	24
3. Формування культури академічної доброчесності та запобігання корупції	27
4. Наукова робота	29
4.1. Фінансування наукових досліджень	29
4.2. Публікаційна активність НПП університету	31
4.3. Розвиток наукової діяльності студентів та молодих учених	32

5. Міжнародна діяльність	
(інтеграція у світовий освітньо-науковий простір)	33
5.1. Міжнародна комунікативна активність	33
5.2. Академічна мобільність, стажування і грантова діяльність	34
5.3. Навчання іноземними мовами.....	35
5.4. Підготовка іноземних громадян.....	36
6. Організаційна, виховна та волонтерська діяльність	38
7. Фінансово-господарська діяльність.....	41
7.1. Фінансовий стан університету	41
7.2. Поліпшення матеріальної бази університету	46

Вступ

2020 р. виповнюється 90 років зі дня створення Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. Ми підійшли до цієї дати у цікавий та вкрай важливий момент довгої та славної історії нашого закладу вищої освіти. Протягом своєї діяльності університет переживав не одну радикальну трансформацію. Кожен із цих трансформаційних процесів потребував від викладачів та науковців неабиякого професійного хисту та творчих знахідок, необхідних для того, щоб не втратити ані авторитету університету, ані тієї користі, яку він дає суспільству та своїм вихованцям.

Інноваційна програма перетворень, започаткована 2013 р., ґрунтується на інноваційних підходах щодо послідовної, поетапної реформи усіх сфер діяльності університету на засадах наукового аналізу та розуміння тих тенденцій та потреб, які висуває перед університетом сучасне суспільство України, Європи та світу. Здійснені у 2013 – 2020 рр. на інноваційній основі програми розвитку навчальної, методичної, наукової, виховної діяльності, налагоджування міжнародної співпраці вивели університет у лідери національної освітньої галузі та забезпечили йому авторитет у світі.

Інноваційна модель навчання. Інноваційна модель навчання в університеті містить таких учасників/стейкхолдерів:

- підприємства;
- науково-дослідні інститути, дослідницькі центри;
- державу;
- підприємців;
- інвесторів;
- іноземні університети;
- вітчизняні на закордонні заклади культури.

ХНЕУ ім. С. Кузнеця в цій моделі є центром культури, джерелом знань, ідей та джерелом людського капіталу. Через практико-орієнтовану, проєктно-орієнтовану та бізнес-освіту університет розвиває ідеї підприємництва.

Інноваційну модель навчання гармонійно реалізують у стратегії розвитку університету, вона сприяє досягненню кожної зі стратегічних цілей, а саме: залучення абітурієнтів із високим рівнем підготовки; формування ефективного науково-педагогічного персоналу; формування культури академічної доброчесності; забезпечення якості розроблення та реалізації освітніх програм на рівні міжнародних стандартів; удосконалення організації, форм і методів наукової й науково-технічної діяльності; інтеграція у європейський та світовий науково-освітній простір; формування патріотичної, усебічно розвиненої, компетентної особистості, здатної до самореалізації та саморозвитку; організація високоякісного сучасного матеріально-технічного, фінансового та інформаційного забезпечення науково-навчального та виховного процесів.

1. Підготовка фахівців в університеті. Управління якістю освіти на інноваційній основі

1.1. Формування контингенту студентів

2020 р. в університеті зросли показники зарахування абітурієнтів на I курс за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, порівняно із 2019 р. Це свідчить про постійне зростання іміджу університету.

Приймання заяв і документів, фахові випробування, конкурсний відбір та зарахування абітурієнтів, які вступають за освітнім ступенем бакалавра, освітнім ступенем магістра, відповідно до доведених до відома Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця обсягів державного замовлення, здійснювали з 1 серпня до 15 вересня 2020 року.

Результати приймання до ХНЕУ ім. С. Кузнеця за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти станом на 15 грудня 2020 року наведено на діаграмах (рис. 1.1 і 1.2).

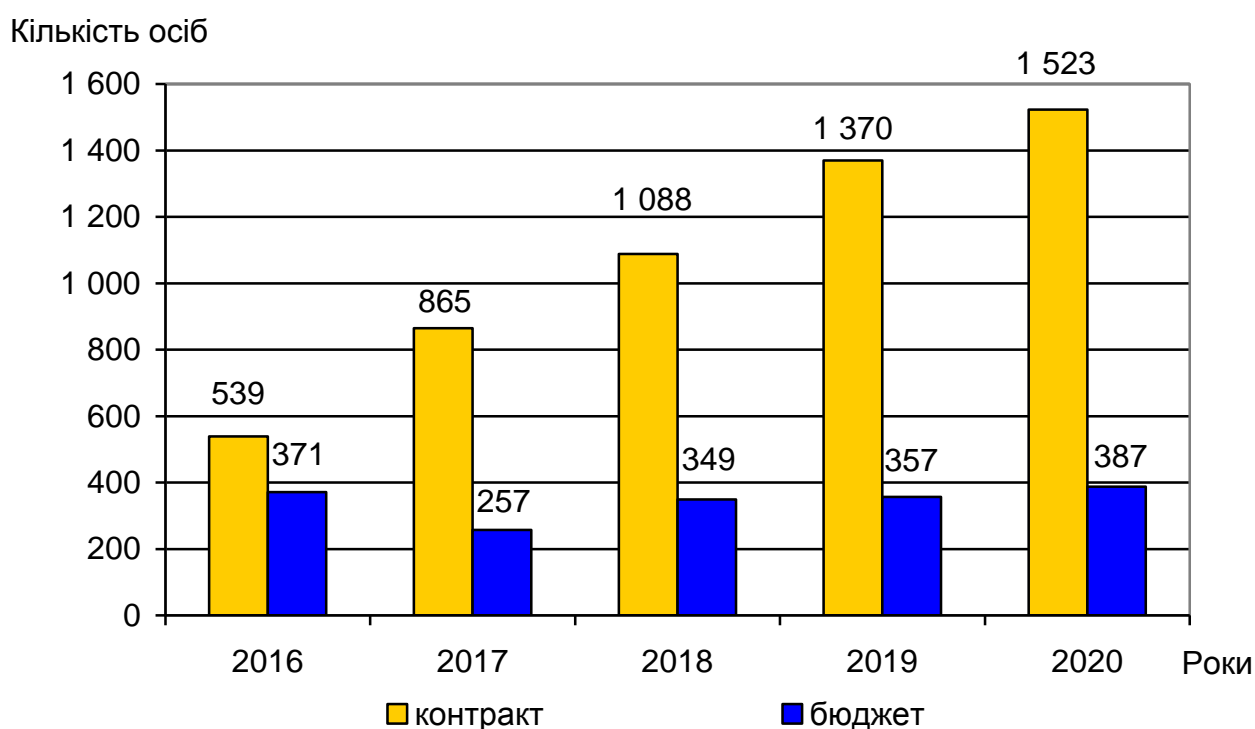

Рис. 1.1. Динаміка приймання бакалаврів на денну форму навчання

Кількість осіб

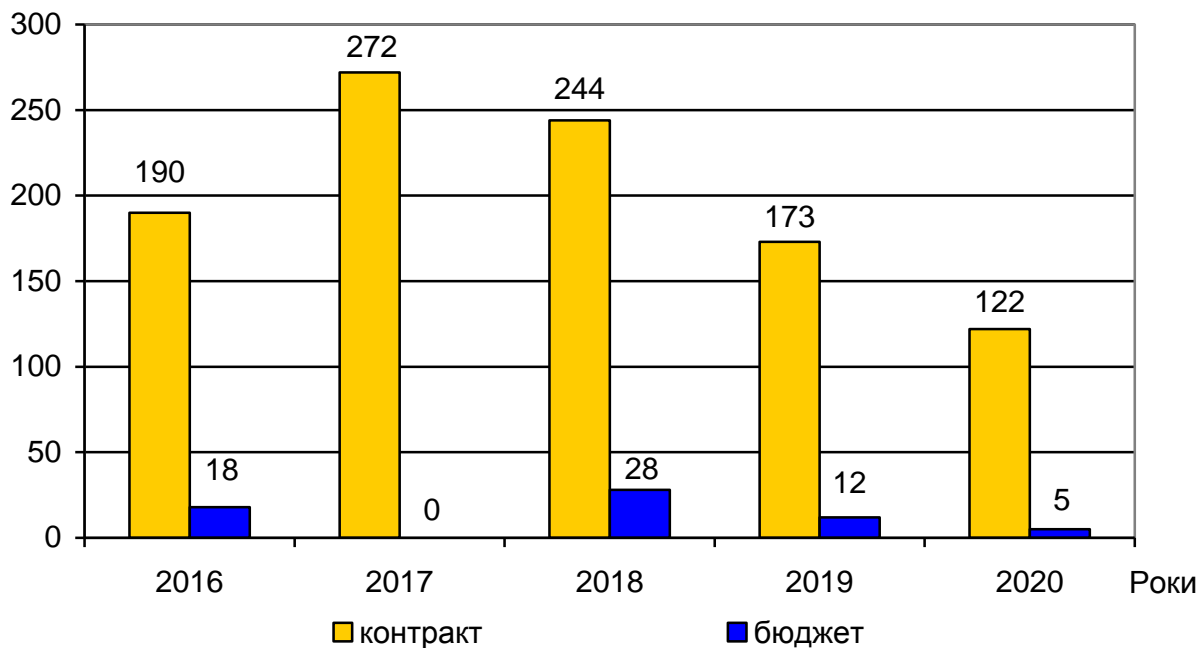

Рис. 1.2. Динаміка приймання бакалаврів на заочну форму навчання

Результати приймання за освітнім ступенем «магістр» наведено на діаграмах (рис. 1.3 і 1.4).

Кількість осіб

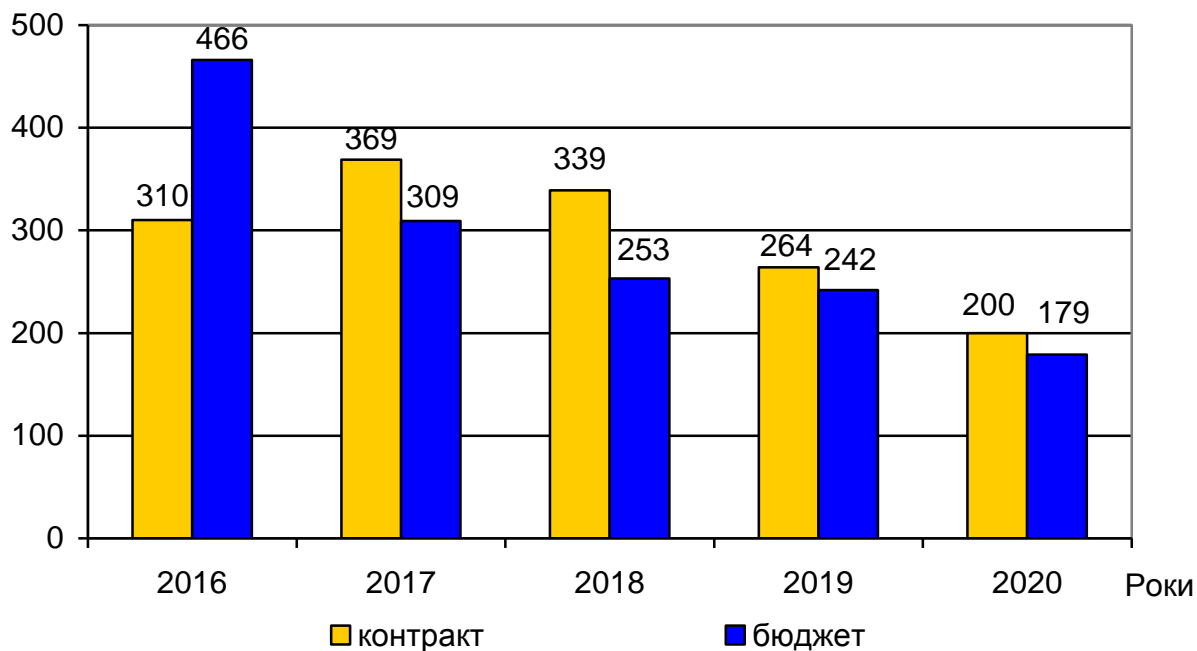

Рис. 1.3. Динаміка приймання магістрів на денну форму навчання

Кількість осіб

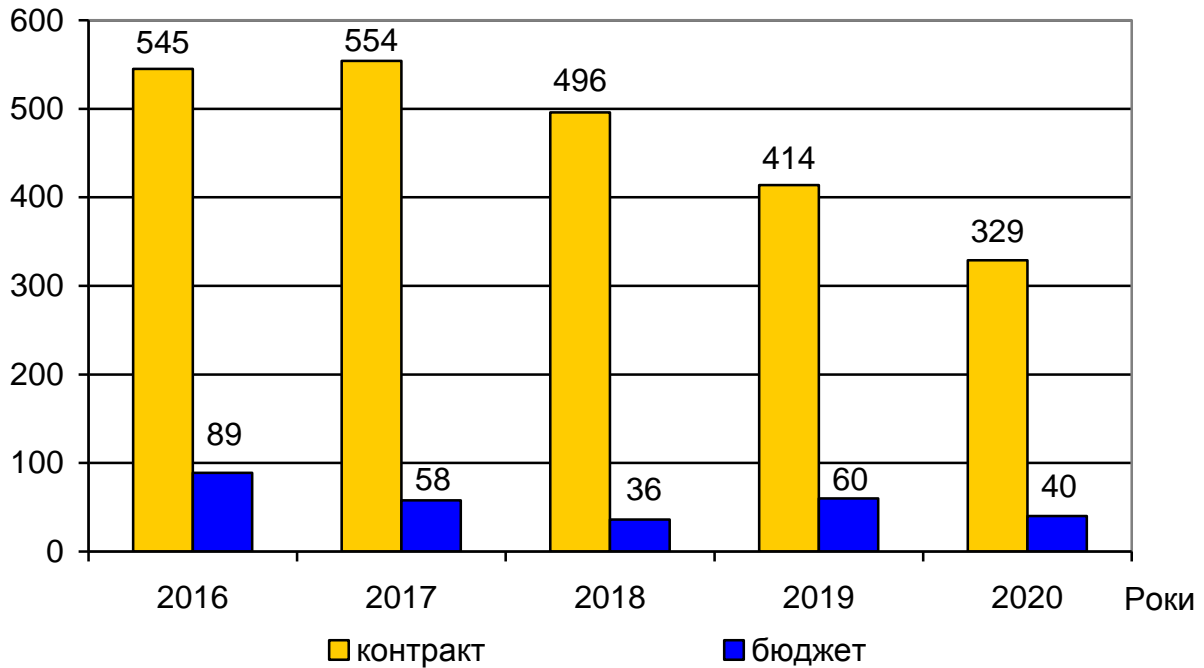

Рис. 1.4. Динаміка приймання магістрів на заочну форму навчання

Із діаграм на рис. 1.5 – 1.6 видно, що загальний обсяг зарахування до університету за денною формою навчання збільшився на 2,5 % (2 233 – 2019 р., 2 289 – 2020 р.), за освітнім ступенем бакалавра на 10,6 % (1 727 – 2019 р., 1 910 – 2020 р.). Збільшилася й кількість студентів бюджетної форми навчання (збільшення становить 30 осіб), що свідчить про зростання авторитету університету серед абітурієнтів із високими конкурсними балами.

Зменшення кількості зарахованих на денну форму навчання до магістратури як за контрактною формою навчання на 64 особи, так і за державним замовленням на 63 особи деякою мірою відображає загальну тенденцію зменшення кількості здобувачів та обсягів державного замовлення за освітнім ступенем магістра загалом по Україні.

Динаміка приймання студентів на заочну форму навчання за освітнім ступенем бакалавра та магістра значно гірша (див. рис. 1.6). Має місце скорочення першокурсників, порівняно з минулим роком, на 58 осіб. Це обумовлено загальним трендом, який сформувався на заочній формі навчання.

Кількість осіб

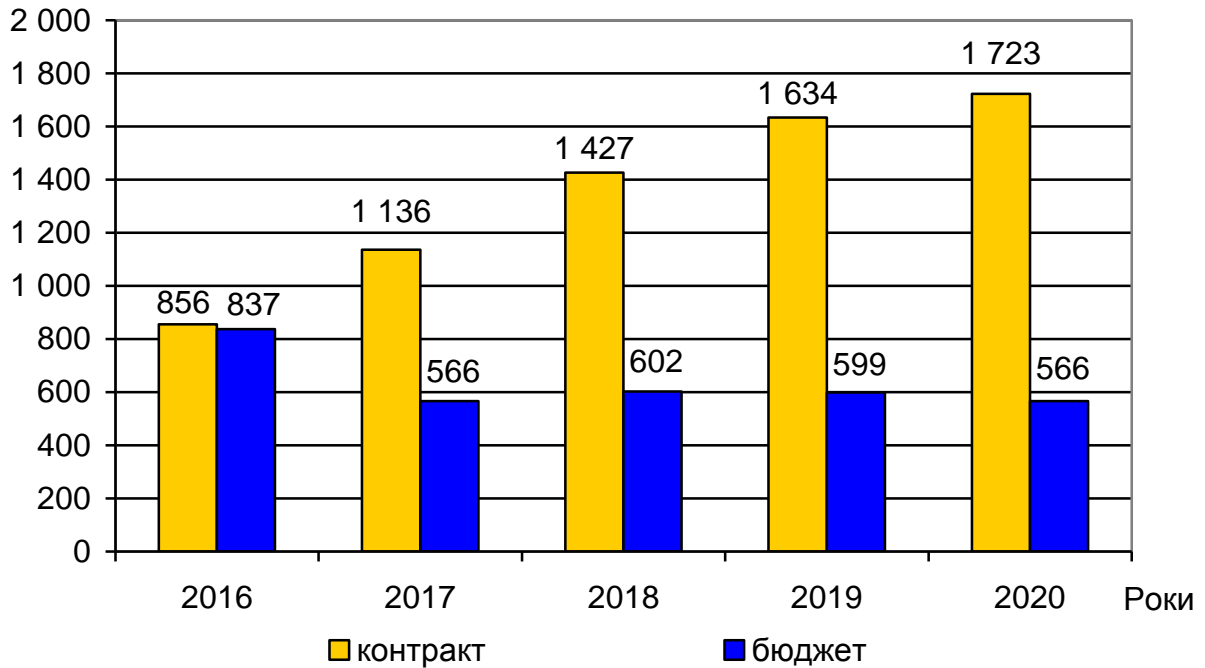

Рис. 1.5. Динаміка приймання студентів на денну форму навчання

Кількість осіб

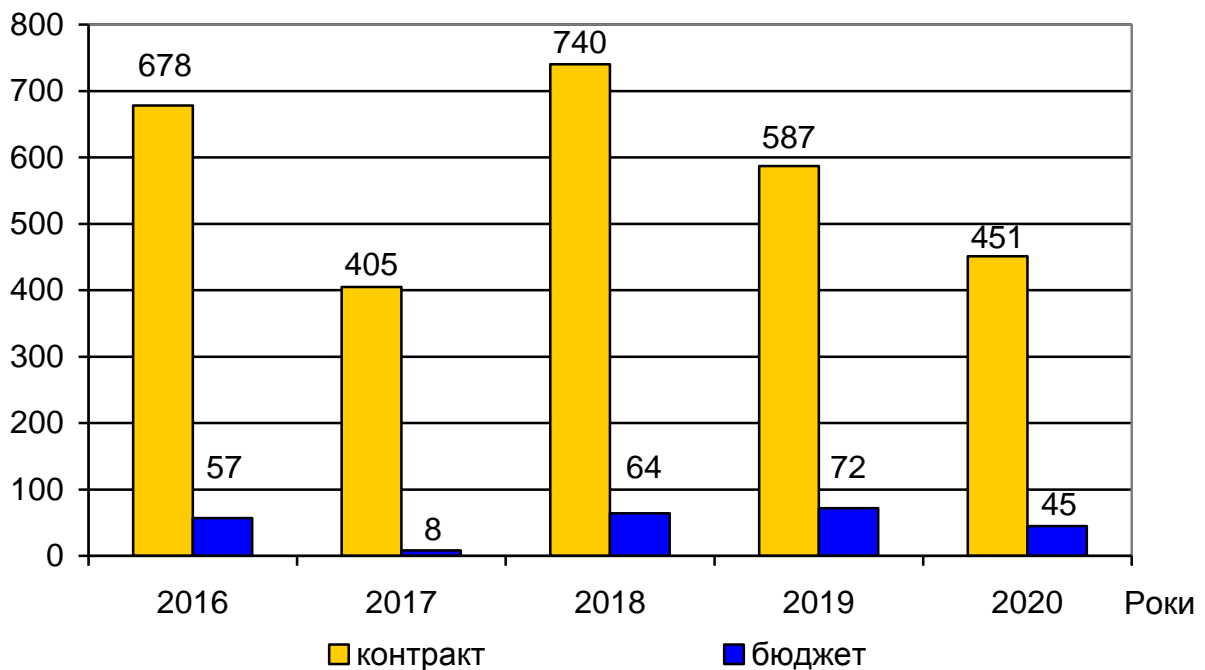

Рис. 1.6. Динаміка приймання студентів на заочну форму навчання

Про привабливий імідж університету свідчить значна кількість абітурієнтів, які вибрали ХНЕУ ім. С. Кузнеця як пріоритетний для вступу, а також високий конкурсний бал вступників. Так, 2020 р. кількість вступників, конкурсний бал яких становив понад 170, значно збільшилася, порівняно із 2019 р., із 406 до 565 осіб, що становить 39 %.

Таких результатів було досягнуто, зокрема, завдяки активізації профорієнтаційної роботи. За останні роки у ХНЕУ імені Семена Кузнеця реалізовано ряд інноваційних проєктів у сфері профорієнтації, які значно відрізняють нас від інших університетів, зокрема:

проведення профорієнтаційного проєкту «Літні школи», «Осінні школи», «Зимові школи» – це профорієнтаційний проєкт, у межах якого викладачі університету організують серії майстер-класів та тренінгів в університеті для школярів. Школярі можуть відчутти на смак студентське життя та ознайомитися з вибраною спеціальністю, що дозволить їм у майбутньому зробити свідомий професійний вибір;

проведення щорічного регіонального фестивалю «ROBOfirst – більше ніж роботи» разом із компанією LEGO та клубом «Винахідник» (INVENTOR);

регулярне проведення днів відкритих дверей;

запуск проєкту 100 днів до ЗНО, із підтримки школярів, які готуються до складання ЗНО, проведення пробного ЗНО для абітурієнтів та студентів IV курсу, розвиток соціальних мереж та популяризація програми «ЗНОцеПРОСТО»;

проведення днів французької мови, професійно-орієнтаційна акція «Будуємо професійне майбутнє нашої молоді разом»;

створення мультфільмів із циклу «Економічна абетка» французькою мовою, із метою популяризації економічних знань, раціональної поведінки та навчання французької мови у ХНЕУ ім. С. Кузнеця (підтримав проєкт AUF);

завантаження та постійне оновлення контенту офіційного каналу YouTube (відповідно до виходу нових відеосюжетів), залучення та збільшення аудиторії користувачів, просування каналу через офіційні сторінки в соціальних мережах;

створення платформи із залучення бізнесу до освітнього процесу в межах платформи KUZNETS BUSINESS CHALLENGE. Провідні підприємства надають на розгляд студентських команд реальні бізнес-кейси, команди їх вирішують та презентують свої результати представникам

бізнесу, які визначають переможців і нагороджують їх цінними призами, тощо.

Результатом реалізації нового підходу до профорієнтаційної роботи стало входження університету до найпопулярніших ЗВО серед абітурієнтів (ОСВІТА.UA). **ХНЕУ ім. С. Кузнеця** стабільно входить до **топ-20 українських ЗВО**, які вибирають абітурієнти. **Утретє (2018, 2019, 2020 рр.)** входить до **топ-3 харківських вишів** разом із Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна, НТУ «Харківський політехнічний інститут»;

Три роки поспіль (2018, 2019, 2020 рр.) входить до **топ-3 економічних вишів України** разом із Київським національним торговельно-економічним університетом і Київським національним економічним університетом імені Вадима Гетьмана.

1.2. Розширення переліку спеціальностей, відповідно до потреб ринку праці

Університет дотримується політики оновлення змісту освіти на основі найновіших досягнень і сучасних практик, а також, відповідно до потреб ринку праці, здійснює диверсифікацію провадження освітньої діяльності шляхом започаткування нових спеціальностей, рівнів вищої освіти; періодичний перегляд та оновлення освітніх програм. Таким чином реалізують один із головних принципів ефективного стратегічного управління – диверсифікацію діяльності.

2020 календарного року в університеті Національним агентством (НА) із забезпечення якості вищої освіти було проведено акредитацію 11 освітніх програм (ОП) різних рівнів вищої освіти.

За результатами процедури акредитації: 1 ОП – акредитовано з відзнакою, 9 ОП – акредитовано, 1 ОП – акредитовано умовно (відкладено).

За першим бакалаврським рівнем ОП: «Кібербезпека», спеціальність 125 «Кібербезпека» – умовна (відкладена) акредитація (рішення НА, додаток до протоколу № 9 (26) справа № 0471/АС-20 від 26.05.2020 р.).

За другим магістерським рівнем ОП: «Управління соціальними проектами», спеціальність 232 «Соціальне забезпечення» – акредитовано (рішення НА № 2(19).2.159 від 28.01.2020 р.); «Туризм», спеціальність

242 «Туризм» – акредитовано (рішення НА № 5(22).2.13 від 03.03.2020 р.); «Подієвий менеджмент», спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» – акредитовано (рішення НА № 5(22).2.12 від 03.03.2020 р.); «Комп'ютерні науки», спеціальність 122 «Комп'ютерні науки» – акредитовано (рішення НА № 2(19).2.99 від 28.01.2020 р.); «Інформаційні системи та технології», спеціальність 126 «Інформаційні системи та технології» – акредитовано з відзнакою (рішення НА № 3(20).1.10 від 17.02.2020 р.); «Кібербезпека», спеціальність 125 «Кібербезпека» – акредитовано (рішення НА, додаток до протоколу № 24 (41) від 15.12.2020 р.); «Міжнародні відносини», спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» – акредитовано (рішення НА, додаток до протоколу № 24 (41) від 15.12.2020 р.); «Міжнародний бізнес»; спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини» – акредитовано (рішення НА, додаток до протоколу № 24 (41) від 15.12.2020 р.).

За третім (освітньо-науковим) рівнем: «Менеджмент», спеціальність 073 «Менеджмент» – акредитовано (рішення НА, додаток до протоколу № 11 (28) справа № 0547/АС-20 від 16.06.2020 р.); «Науки про освіту», спеціальність 011 «Науки про освіту» – акредитовано (рішення НА, додаток до протоколу № 24 (41) від 15.12.2020 р.).

Постійно здійснюють моніторинг відповідності показників усіх сфер діяльності університету Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності.

1.3. Забезпечення якості освіти

Забезпечення якості освіти є одним із пріоритетних напрямів розвитку вищої освіти на світовому, національному та локальному рівнях.

В університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, яка охоплює всі процедури щодо безперервного вдосконалення якості освітніх програм, якості навчання та викладання, якості результатів навчання здобувачів вищої освіти, навчальні можливості й ресурсне забезпечення, відповідно до національних і міжнародних стандартів, потреб стейкхолдерів, а також вимог державних та незалежних органів, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості.

Систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНЕУ ім. С. Кузнеця орієнтовано на реалізацію Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти (ESG), вона функціонує за такими **напрямами**:

управління якістю освітньою діяльністю та розвитком університету;
якість освітніх програм: розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм;

якість професорсько-викладацького складу: підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників;

студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти;

академічна культура: запобігання академічному плагіату та його виявлення;

навчальні ресурси й підтримка студентів: наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;

інформаційний менеджмент: наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

публічна інформація;

циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Однією з елементів інструментарію системи управління забезпеченням якості для вивчення внутрішніх і зовнішніх чинників впливу, відстеження змін, що визначають пріоритетні напрями розвитку освітнього середовища ЗВО є моніторинг якості освіти.

Моніторинг якості освіти в університеті забезпечено такими процедурами: дослідження (опитування, тестування) стейкхолдерів вищої освіти (здобувачів, науково-педагогічних працівників університету, роботодавців); моніторинг якості викладання навчальних дисциплін; моніторинг та самооцінка результатів навчання здобувачів вищої освіти; моніторинг (рейтингове оцінювання) якості діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр, факультетів.

Також в університеті проводять тематичні опитування за потреби у вивченні окремих питань функціонування та розвитку університету.

ХНЕУ ім. С. Кузнеця має цілісну політику й пов'язані з нею процедури щодо моніторингу якості результатів навчання студентів, оприлюднену і яка є частиною стратегічного управління ЗВО.

1.4. Навчально-методичне забезпечення процесу підготовки фахівців

В університеті основою навчального процесу зроблено компетентнісний підхід, який набув подальшого розвитку, ідеєю якого є обумовленість професійної успішності здобувача вищої освіти (випускника) синергетичною взаємодією групи чинників, із яких рівень інтелекту є однією з компонент. Компетентнісний підхід в освіті передбачає формування у здобувачів вищої освіти тієї або тієї компетентності саме як системи, а не як сукупності окремих елементів знань, умінь, навичок. Тільки система певних знань, умінь, навичок та інших особистісних якостей дозволяє людині стати компетентним фахівцем.

Ефективним методом розвитку аналітичних, творчих та дослідницьких навичок студентів є залучення їх до науково-дослідної роботи, зокрема в межах міжкафедральних та комплексних науково-прикладних досліджень, написання наукових статей, виступів на наукових конференціях, участі кращих студентів у конкурсах наукових робіт у всеукраїнських та міжнародних студентських олімпіадах.

В університеті створено гнучку систему управління якістю підготовки фахівців, засновану на безперервному моніторингу успішності роботи випускників.

Розширення самостійної роботи студентів неможливе без електронних навчально-методичних комплексів, комп'ютерних програм контролю за знаннями, інтерактивних форм обговорення актуальних навчальних проблем. В університеті **впроваджено електронний журнал оцінювання поточних результатів навчання студентів** протягом семестру. Це дає змогу студенту постійно знати результати оцінювання своєї роботи, а викладачеві контролювати, аналізувати результати роботи студента, що позитивно впливає на об'єктивне оцінювання знань під час підсумкового семестрового контролю.

Упровадження системи електронного обліку поточної успішності знань студентів на основі накопичувальної бально-рейтингової системи та з використанням технологічних карт не менш суттєвим чином збільшили можливості деканатів і навчально-методичних підрозділів щодо оперативного аналізу й управління навчальним процесом.

Університет переводить навчально-методичний процес на ІТ-технології з максимальним використанням особистісної компоненти професорсько-викладацького складу та студентства.

Із метою подальшої модернізації навчального процесу, оновлення змісту освіти, відповідно до потреб ринку праці, університет посилює **практико-орієнтовану складову**, упроваджує ігрові інтерактивні методи навчання.

Із метою ефективного управління самостійною роботою студентів, в інформаційно-навчальному середовищі, яке неможливе без електронних навчально-методичних комплексів, комп'ютерних програм контролю за знаннями, інтерактивних форм обговорення актуальних навчальних проблем, в університеті був модернізований та набув подальшого розвитку сайт персональних навчальних систем (ПНС) (<http://pns.hneu.edu.ua>) у комп'ютерній мережі університету та мережі «Інтернет».

Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця використовує найновішу версію платформи Moodle 3.7 із численними розширеннями власного розроблення, спрямовані на зручність інтерфейсу користувача та розширення функціональності. Так, інтерфейс сайту, виконаний у брендovих кольорах університету, є зручним і підтримує мобільні та планшетні пристрої. Було впроваджено мобільний застосунок (application) та систему збирання й опрацювання статистичної інформації Google Analytics. Також на сайті ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця було встановлено застосунок (application) «Консультант», за допомогою якого користувач має можливість дістати миттєву допомогу або надіслати повідомлення адміністрації сайту.

Запропоновано трирівневу модель розробленості персональних навчальних систем:

1. ПНС контентного рівня розробленості є достатньою для опанування навчальної дисципліни за змішаної моделі навчання, у якій технології дистанційного навчання використовують для студентів денної та заочної (дистанційної) форм навчання.

2. ПНС інтерактивного рівня розробленості забезпечують для студентів зворотній зв'язок, із метою контролю за прогресом опанування навчальної дисципліни.

3. ПНС автономного рівня розробленості є самостійним освітнім ресурсом за денною та заочною (дистанційною) формою навчання з обов'язковою захищеною сертифікацією підсумкового результату опанування навчальної дисципліни студентами.

Застосування інтерактивних технологій в економічній освіті не лише підвищує творчий та інтелектуальний потенціал студентів шляхом самоорганізації, прагнення до знань, уміння взаємодіяти з комп'ютерною технікою й самостійно ухвалювати рішення, але й формує компетентного фахівця з необхідною предметною орієнтацією. Адаптивні інтерактивні технології дають можливість кожному студентові, незалежно від рівня підготовки, активно брати участь у навчальному процесі, індивідуалізувати свій прогрес, здійснювати самоконтроль.

Для формування у студентів і випускників більш точного уявлення про майбутню професійну кар'єру та зайнятості на робочому місці в університеті функціонує відділ працевлаштування студентів та взаємодії з бізнес-структурами, який регулярно організовує презентації кар'єрних можливостей у компаніях, бізнес-ігри, лекції, тренінги, майстер-класи, вебінари від представників бізнесу, топменеджерів, провідних фахівців та реальних практиків. Також заходи проводять у межах ярмарок вакансій, під час днів кар'єри, бізнес-форуму Kuznets Business Day, вступу до фаху та інших кар'єрних та іміджевих заходів.

2020 р. проведено онлайн-зустріч випускників у форматі zoom-конференції, із метою обговорення партнерського зв'язку фахівців, які здобули освіту в університеті

Стратегія університету передбачає комплексну систему підготовки фахівців, важливою складовою якої є якісна підготовка та видання професорсько-викладацьким складом підручників, навчальних посібників, конспектів лекцій і навчально-методичної літератури.

Завідувачі кафедр особисто відповідають за якість навчально-методичної літератури, авторами якої є науково-педагогічні працівники кафедр.

Підвищенню якості рукописів сприяє як перевірка їх методичним відділом, так і літературне та технічне редагування, яке вони проходять у редакційно-видавничому відділі (РВВ) університету.

Як і в попередні роки, роботу відділу 2020 р. планували, згідно із кварталами, й передбачали випуск видань тільки в електронному вигляді. На 2020 р. було заплановано випуск **174** видання загальним обсягом **1 045,25** умов. друк. арк. Усі заплановані видання випускають в електронному вигляді як самостійні електронні текстові мережеві видання. Із результатами виконання плану можна ознайомитися в табл. 1.1.

Виконання тематичного плану електронних видань 2020 р.

Види видань	Усього робіт, запланованих на 2020 р.		Роботи, включені до додаткового плану 2020 р.		Роботи, виключені із плану видання 2020 р.		Роботи, які вийшли у світ					
							за планом		за додатковим планом		разом	
	кількість назв	обсяг, умов. друк. арк.	кількість назв	обсяг, умов. друк. арк.	кількість назв	обсяг, умов. друк. арк.	кількість назв	обсяг, обл.-вид. арк.	кількість назв	обсяг, обл.-вид. арк.	кількість назв	обсяг, обл.-вид. арк.
Монографії (ЕНВ)	6	82,5	1	31,5	2	31,0	3	52,03	1	42,19	4	94,22
Навчальні посібники (ЕНП)	35	458,5	4	49,75	11	147,0	22	401,4	4	61,82	26	463,22
Навчально-методична література (ЕВ)	133	504,25	4	11,5	20	76,0	108	507,93	4	14,3	112	522,23
Усього	174	1 045,25	9	92,75	33	254,0	133	961,36	9	118,31	142	1 079,67

Щодо періодичних видань за 2020 р. у співпраці з видавництвом ТОВ «Консалтингово-видавнича компанія "Ділові перспективи"» розміщено на сайті три випуски збірника наукових праць «Управління розвитком». Наразі формують та редагують четвертий випуск журналу. Оприлюднено три номери наукового журналу «Економіка розвитку». Четвертий випуск наукового журналу «Економіка розвитку» наразі перебуває у процесі редагування та поступового розміщення статей на сайт у вільний доступ. Журнали «Економіка розвитку» та «Управління розвитком» перебувають у вільному доступі в електронному вигляді на сайті виготовлювача та дублюють на сайті університету. Друковані примірники зберігають у редакційно-видавничому відділі та бібліотеці ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Починаючи із січня 2020 р. сформовано **12** номерів щомісячного електронного журналу «Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця».

Усього за 2020 р. до редакційно-видавничого відділу було подано **811** студентську статтю **824** авторів-студентів ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Вимоги й можливості, які створює інформатизація у вищій освіті, є викликом і для наукової бібліотеки, яка традиційно є однією із центральних інституцій у межах академічної діяльності університету. На сьогодні основний акцент у своїй роботі бібліотека робить на якості обслуговування, розвитку взаємодії між користувачем (споживачем послуг) і бібліотекою з використанням нових методів бібліотечної роботи та інформаційних технологій:

- *Пошук інформації в електронних каталогах бібліотек України, пошук інформації у віддалених цифрових колекціях, відкритих базах даних (за певним описом).*
- *Послуга електронного доставляння документів (на електронну пошту).*
- *Консультування щодо пошуку документів у наукометричних базах даних (створення акаунту та пошук).*
- *Індексування статей (визначення індексу УДК) онлайн.*
- *Консультування щодо розміщення робіт в інституційному репозитарії.*
- *Пошук та підбір інформаційних ресурсів за темами.*

2. Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу

2.1. Кадри

Важливою складовою комплексної системи підготовки фахівців є формування якісного складу професорсько-викладацького корпусу, який повною мірою визначає якість наших випускників. На сьогодні в університеті працює 530 викладачів. 2020 р. питома вага викладачів із науковими ступенями та вченими званнями становила 80,3 %. Зростає кількість молодих викладачів, порівняно з минулими роками. Так, 2020 р. їхня кількість збільшилася на 16 %, що на 0,3 % більше, порівняно з попередніми роками.

У зв'язку зі зменшенням контингенту студентів, кількість представників професорсько-викладацького складу (ПВС) також має тенденцію до зменшення, що показано на рис. 2.1.

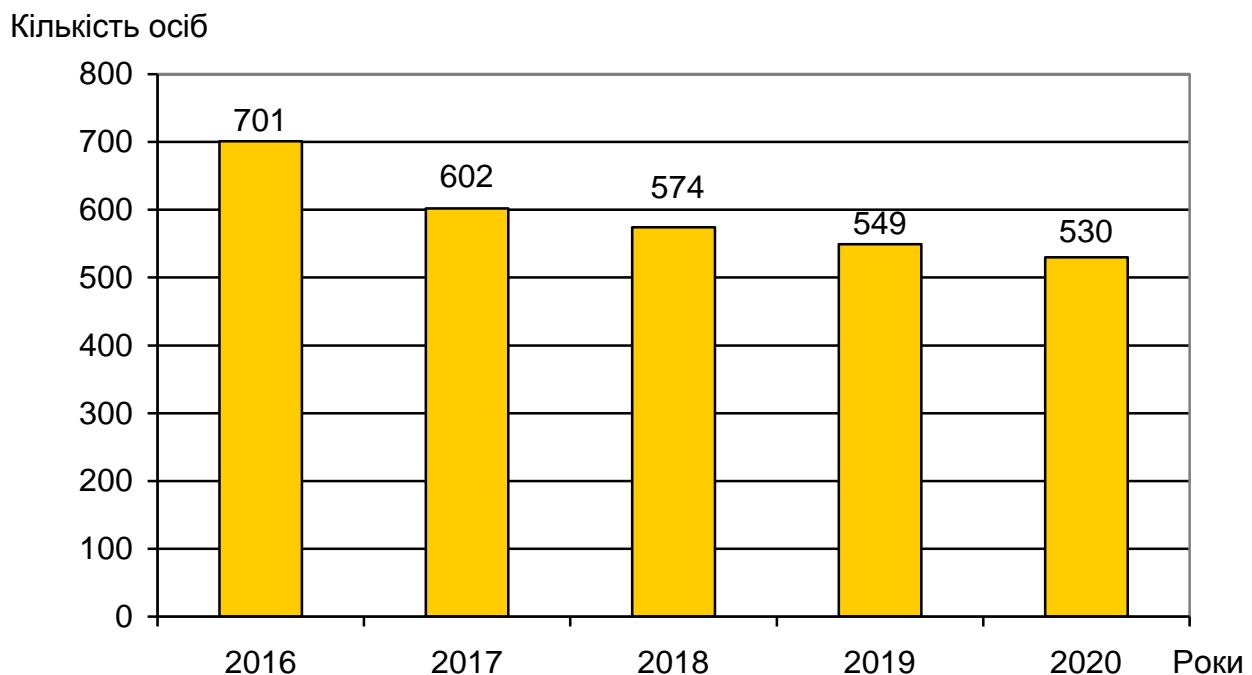

Рис. 2.1. Динаміка кількості викладачів

Цілеспрямована робота колективу щодо підвищення якості ПВС починає давати результати, про що свідчить позитивна динаміка питомої ваги викладачів із науковими ступенями та вченими званнями (рис. 2.2).

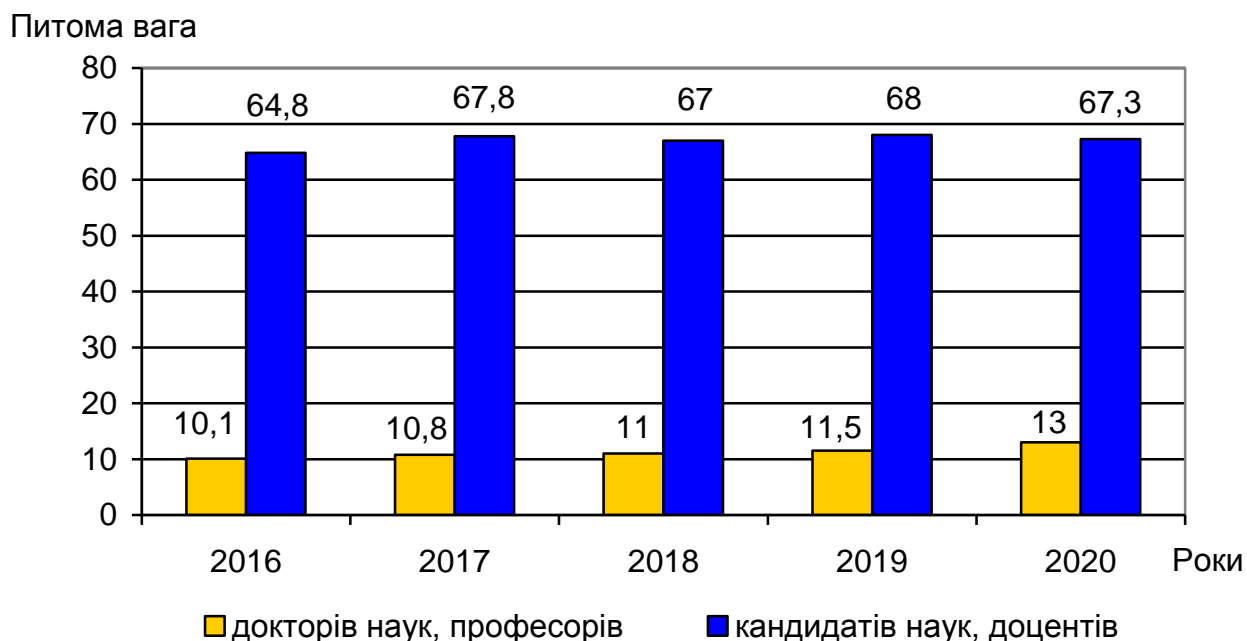

Рис. 2.2. Питома вага викладачів із науковими ступенями та вченими званнями

Проблема старіння професорсько-викладацького корпусу залишається актуальною, але динаміка за попередні роки свідчить про зменшення кількості викладачів пенсійного віку. На сьогодні 59 осіб (11,1 %) – це викладачі пенсійного віку, із них 9 осіб не мають ступенів та звань, хоча є певна позитивна тенденція, оскільки кількість молодих викладачів, які щорічно поповнюють ряди ПВС, перевищує кількість викладачів, що досягають пенсійного віку.

У 2019/20 навчальному році до складу професорсько-викладацького корпусу було зараховано 5 кандидатів наук та 7 докторів наук, водночас вибуло 15 осіб, зокрема 1 доктор, 1 доцент та 2 професори. Було присвоєно вчені звання доцента 21 та професора – 1 особі.

В університеті запроваджено **рейтинг науково-педагогічних працівників, кафедр, факультетів.**

2.2. Підготовка кадрів вищої кваліфікації

Керівництво університету здійснює активну кадрову політику, спрямовану на підготовку власних науково-педагогічних кадрів в аспірантурі та докторантурі. Підготовку здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії (кандидата наук) і доктора наук у ХНЕУ ім. С. Кузнеця здійснюють, згідно із чинними нормативно-правовими актами.

Університет має ліцензію на підготовку здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії за 11 спеціальностями. 2020 р. на навчання в аспірантурі було зараховано 16 осіб.

Через карантинні обмеження в'їзду-виїзду до України іноземних громадян, які діяли впродовж 2020 р., скоротилася кількість вступників до аспірантури, що є іноземними громадянами: із 16 осіб 2019 р. до 3 осіб 2020 р.

Із метою адаптації здобувачів ступеня доктора філософії (аспірантів), які вступили до аспірантури університету, та підвищення якості підготовки аспірантів 2020 р., започатковано та вперше проведено серію щорічних тренінгів «Інтеграція вступників до освітнього-наукового простору ХНЕУ ім. С. Кузнеця», обсягом 30 академічних годин для здобувачів ступеня доктора філософії в період із 1 до 30 вересня 1-го року підготовки.

2020 р. до докторантури університету для завершення підготовки дисертації на здобуття ступеня доктора наук вступили 3 особи: 2 особи за спеціальністю 073 «Менеджмент» та 1 особа за спеціальністю 051 «Економіка».

Упродовж 2020 р. для аспірантів та інших здобувачів університету проводили лекції, круглі столи, професійні тренінги такі провідні закордонні та вітчизняні вчені, як: проф. Девід Шульц (David Schultz) з Університету Гамлайн (м. Міннесота, США); проф. Лусофонського гуманітарно-технологічного університету (Португалія) Руї Карлос Естрел; проф. Сумського державного університету Л. Г. Мельник (англійською мовою); д-р Ян-Урбан Сандал (Норвегія); проф. Пірйо Нікандер (м. Тампере, Фінляндія); проф. Жан Г'ю Шота та ін.

Керівництво університету продовжує міжнародну співпрацю із провідними світовими університетами щодо спільної підготовки здобувачів ступеня доктора філософії (кандидата наук). На сьогодні підписано угоди із трьома провідними європейськими й азійськими університетами про співпрацю щодо підготовки та захисту дисертацій здобувачів ступеня доктора філософії, а саме: Університетом ім. Яна-Урбана Сандала (Норвегія), Ліон-2 (Франція), Сичуанським університетом мистецтв і наук, Нейцзянським педагогічним університетом (Китай).

2020 р. завершили підготовку в аспірантурі 24 особи як такі, що повністю виконали відповідні освітньо-наукові програми та подали дисертації до захисту в разових спеціалізованих учених радах. Із 24 випускників, 4 особи достроково завершили аспірантуру, щонайменше за рік до завершення нормативного строку підготовки.

До кінця 2020 р. із 24 аспірантів-випускників устигли захистити дисертації на здобуття ступеня доктора філософії в разових спеціалізованих учених радах 10 осіб.

Усього впродовж 2020 р. МОН України надало дозволи на створення в Університеті 17 спеціалізованих учених рад із правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за різними спеціальностями. 3 аспіранти захистили дисертації в разових спеціалізованих учених радах та здобули диплом доктора філософії.

В університеті щорічно переглядають та оновлюють склад наукових керівників (консультантів) аспірантів (докторантів) на підставі показників ефективності (обсягів підготовки здобувачів та співвідношення випуску здобувачів до захисту ними дисертацій у спеціалізованих учених радах) їхньої роботи зі здобувачами.

Загальні масштаби захисту дисертацій на здобуття ступеня кандидата наук (доктора філософії) та доктора наук здобувачами та співробітниками університету у спеціалізованих учених радах університету та інших ЗВО (наукових установах), незалежно від року випуску з аспірантури університету, за 5-річний період наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Кількість дисертацій, захищених здобувачами та співробітниками університету на здобуття ступеня кандидата наук та доктора наук у період 2016 – 2020 рр.

Роки	На здобуття ступеня кандидата наук (доктора філософії)			На здобуття ступеня доктора наук		
	СВР ХНЕУ ім. С. Кузнеця (постійні та разові)	інші ради та інші спеціальності	усього	СВР ХНЕУ ім. С. Кузнеця (постійні та разові)	інші ради та інші спеціальності	усього
2016	20	3	23	6	2	8
2017	14	4	18	2	–	2
2018	11	2	13	4	1	5
2019	13	3	16	1	2	3
2020	13	1	14	1	3	4
Усього	71	13	84	14	8	22

Переважна більшість дисертацій захищаються здобувачами університету у спеціалізованих учених радах, що діють в університеті (разовими та постійними).

Водночас із започаткуванням діяльності разових спеціалізованих вчених рад (РСВР) (із правом прийняття до розгляду та захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора наук) в університеті продовжують функціонувати три постійні спеціалізовані вчені ради (СВР) для захисту дисертацій на здобуття ступенів кандидата та доктора наук:

СВР Д 64.055.01 із захисту докторських та кандидатських дисертацій зі спеціальностей: 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)»; 08.00.11 «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці»;

СВР 64.055.02 із захисту докторських та кандидатських дисертацій зі спеціальностей: 08.00.07 «Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика»; 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит»;

СВР К 64.055.03 із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей: 05.13.06 «Інформаційні технології» та 05.13.23 «Системи та засоби штучного інтелекту».

2.3. Післядипломна освіта у ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Фундаментально-професійна складова компетентності фахівця разом з іншими спеціальними та життєвими компетентностями становить інтеграційну властивість особистості, що характеризується сукупністю надбань людини, а саме: знань, умінь, навичок, сформованих розвиненою мотивацією досягнень у навчанні, здатністю до інтелектуальної та творчої діяльності, продовження своєї освіти, самоосвіти, яка дозволяє людині самореалізуватися. Тому в університеті значну увагу приділяють посиленню професійної успішності студентів і викладачів.

Станом на 2020 р. у відділі заочної, дистанційної та післядипломної освіти було реалізовано декілька програм і факультативних курсів. Суттєво підвищити свій професійний статус студенти університету мають можливість, завдяки проходженню спеціальних програм підготовки та випробувань на здобуття професійних сертифікатів:

- СІРА (сертифікований міжнародний професійний бухгалтер діяльності);

- Business English Certificate (рівень знання мови – ділова англійська);
- сертифікат аудитора;
- сертифікат реєстратора цінних паперів;
- сертифікат торговця цінними паперами;
- сертифікат «Парус-Менеджмент та Маркетинг 7.40»;
- сертифікат користувача програмного продукту Rational Requisite Pro (за програмою «Академічна ініціатива» фірми IBM);
- сертифікат фірми Microsoft – Microsoft Certified Technology Specialist (SharePoint);
- сертифікат фірми Microsoft – Microsoft Certified Professional.

Необхідність у цьому обумовлено вимогами роботодавців щодо підсилення практичної підготовки студентів.

Програми підвищення кваліфікації науково-викладацького складу ХНЕУ ім. С. Кузнеця розроблено, із метою створення умов застосування викладачами нових інформаційних технологій у навчальному процесі, які сприяють підвищенню його якості.

За 2018 – 2020 рр. успішно пройшли навчання, захистили випускні роботи та отримали свідоцтва про підвищення кваліфікації **279** слухачів (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Програми підвищення кваліфікації за 2018 – 2020 рр.

Назви програм	Роки закінчення		
	2018	2019	2020
Створення інтерактивних електронних навчальних курсів	25	32	18
Використання програмного забезпечення MS-Excel для обробки та аналізу даних під час викладання дисциплін	–	–	38
Розвиток комунікативної компетентності в науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти	85	54	27
Усього	110	86	83

Крім того, працівники університету підвищували кваліфікацію шляхом участі в короткострокових програмах підвищення кваліфікації, так за 2020 р. підвищили кваліфікацію 322 особи.

Факультативні курси вивчення іноземної мови для науково-викладацького складу та для студентів розроблено для підвищення свого рівня володіння іноземною мовою та застосування у своїй професійній діяльності.

Починаючи із 2011 р. за результатами складання іспиту ВЕС **Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця нагороджено «Золотим знаком»**. Також наш університет кожного року отримує сертифікат **Exam Preparation Centre**.

Із 2010 р. ХНЕУ ім. С. Кузнеця є найбільшим партнером Кембриджського університету (Велика Британія) в Україні зі складання кваліфікаційного екзамену на володіння англійською мовою з визначенням відповідного рівня. За цей час понад **576** осіб успішно склали кваліфікаційні екзамени та здобули сертифікати Business English Certificate (BEC) (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Кількість сертифікатів ВЕС за 2016 – 2020 рр.

Роки	Студенти		Викладачі	
	усього	із них ХНЕУ ім. С. Кузнеця	Усього	із них ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2016	5	5	43	30
2017	9	9	36	21
2018	6	6	20	11
2019	7	7	18	13
2020	15	15	7	1

3. Формування культури академічної доброчесності та запобігання корупції

Із метою дотримання вимог Закону України «Про запобігання корупції», підвищення ефективності здійснення заходів щодо запобігання і протидії корупції у ХНЕУ ім. С. Кузнеця, профілактики й запобігання причинам та умовам, які сприяють виявам корупційних правопорушень, було створено Комісію з питань запобігання та виявлення корупції серед працівників університету (далі – Комісія). Комісія та уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції здійснювали роботу, відповідно до Антикорупційної програми ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

У звітному періоді на засіданнях ректорату, на конференціях трудового колективу (КТК) ХНЕУ ім. С. Кузнеця, на засіданнях ученої ради ХНЕУ ім. С. Кузнеця регулярно розглядали питання щодо запобігання і протидії корупції серед працівників ХНЕУ ім. С. Кузнеця, зокрема щодо виконання актів законодавства з питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

На сайті ХНЕУ ім. С. Кузнеця в рубриці «Питання запобігання та виявлення корупції» (режим доступу: <https://www.hneu.edu.ua/pytannya-zapobigannya-ta-vyuvavlennya-koruptsiyi>) розміщено основні положення Антикорупційної програми ХНЕУ ім. С. Кузнеця на 2019 – 2020 рр., відображено зміст заходів із протидії та запобігання корупції в університеті, подано терміни виконання заходів і перелік відповідальних за виконання заходів.

Із метою комфортного виконання обов'язку подання електронної декларації, Комісією постійно надається інформація щодо роз'яснень НАЗК щодо застосування окремих положень закону «Про запобігання корупції». У результаті щорічної перевірки своєчасності подання декларацій, фактів порушення термінів подання декларацій посадовими особами ХНЕУ ім. С. Кузнеця, які підпадають під дію законодавства про протидію корупції, встановлено не було. Працівників ХНЕУ ім. С. Кузнеця інформують щодо чіткого розмежування службових обов'язків і приватного життя.

У серпні 2020 року уповноваженою особою з питань запобігання та виявлення корупції у ХНЕУ ім. С. Кузнеця було надано звіт керівнику Департаменту запобігання та виявлення корупції НАЗК щодо роботи з питань запобігання та виявлення корупції у ХНЕУ ім. С. Кузнеця в I півріччі 2020 року з урахуванням вимог п. 21 ч. 2 розд. II Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) із питань запобігання та виявлення корупції, затвердженого наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 17.03.2020 р. № 101/20, та відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 31.07.2020 р. № 1/9-412. Протягом звітнього періоду фактів корупції та корупційних правопорушень у ХНЕУ

ім. С. Кузнеця, зокрема щодо виконання актів законодавства з питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, не виявлено.

До виявлення академічної недоброчесності належить необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За результатами опитувань студентів відсоток студентів, яким завищують поточні оцінки, становить: менше ніж 5 % (нікому, може одному) – 47,2 %; від 5 до 20 % (2 – 5 осіб) – 43,5 %; від 20 до 50 % (майже половині групи) – 6,2 %; від 50 до 70 % (більше ніж половині групи) – 2,1 %; понад 70 % (майже всім) – 1 %. Тобто 90,7 % респондентів вважає вияв необ'єктивного оцінювання низьким.

Дотримання принципу академічної доброчесності в університеті означає, що у процесі навчання чи досліджень викладачі та науковці керуються, передусім, принципами чесної праці та навчання. Плагіат є неприйнятним в університеті.

В університеті функціонує комісія з академічної доброчесності, яка складається з комісій факультетів та комісії університету.

Головними обов'язками, покладеними на комісію, є забезпечення дотримання академічної доброчесності науковими, науково-педагогічними, педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти, зокрема створення й забезпечення функціонування ефективного системи запобігання академічному плагіату та його виявлення. На базі комісії з академічної доброчесності функціонують електронні пошти комісії університету та комісій факультетів і скринька довіри.

У межах реалізації Програми розвитку академічної доброчесності у ХНЕУ ім. С. Кузнеця проведено серію тренінгів за принципом Youth-Adult Partnership (партнерство молоді та дорослих) на тему «Академічна доброчесність починається з тебе». Під час заходів студенти зробили презентації на тему «Портрет академічно недоброчесного випускника університету», обговорили негативні наслідки академічно безвідповідальної поведінки на саму людину, її перспективи на ринку праці, місце в суспільстві.

Із метою практичної реалізації принципу академічної доброчесності в університеті здійснюють перевірку на унікальність рукописів підручників, навчальних посібників, монографій, які подають до вченої ради університету для рекомендації до видання.

Дотримання принципу академічної доброчесності в університеті означає, що у процесі навчання чи досліджень студенти викладачі та науковці керуються, передусім, принципами чесної праці й навчання. Плагіат, списування, несанкціоноване використання чужих напрацювань є неприйнятними в університеті.

4. Наукова робота

4.1. Фінансування наукових досліджень

2020 р. ХНЕУ ім. С. Кузнеця продовжує успішно здійснювати дослідницьку діяльність з урахуванням принципів інтеграції досліджень із практикою реального господарства, уваги до розробок, що є необхідними в навчальному процесі, диверсифікації досліджень за напрямками фахової підготовки спеціалістів в університеті, урахування стратегічних пріоритетів розвитку країни.

Суттєвою особливістю розвитку науки є наступність досвіду і знань, єдність традицій і новаторства. Однією з форм її втілення є наукові школи, функціонування яких передбачає боротьбу думок, творчі дискусії та конструктивну критику. В університеті функціонують наукові школи в галузі економічної науки. Наукові школи відіграють ключову роль у виконанні госпдоговірних наукових досліджень на замовлення підприємств та установ, у впровадженні фундаментальних та прикладних науково-дослідних робіт, у підготовці кадрів вищої кваліфікації для наукової та викладацької діяльності.

Динаміку показників залучення коштів на розвиток наукової діяльності з різних джерел фінансування показано на рис. 4.1.

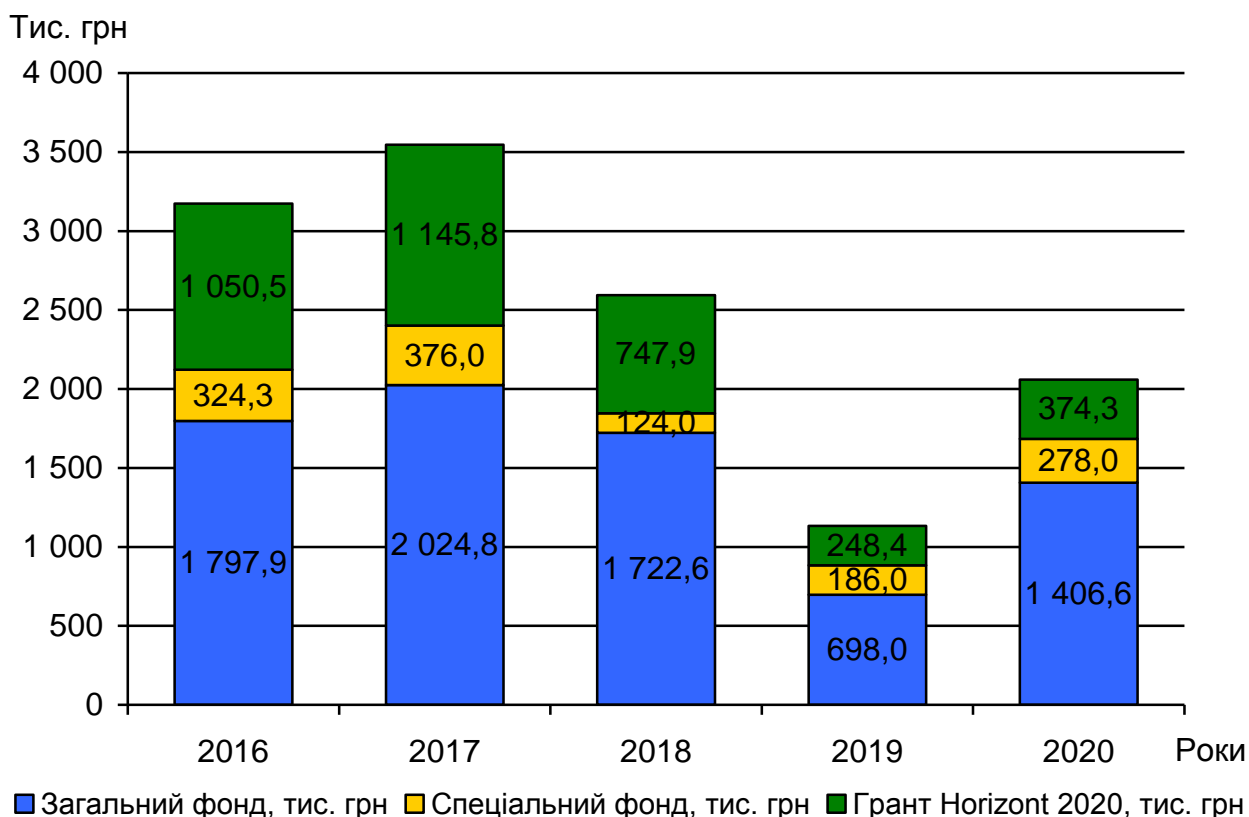

Рис. 4.1. Динаміка обсягів фінансування НДР за джерелами станом на 31.12.2020 р., тис. грн

Протягом останніх років партнерами ХНЕУ ім. С. Кузнеця у виконанні дослідницьких проєктів та впровадженні вироблених у їхніх межах рекомендацій стали найбільші промислові компанії регіону. Крім того, наукова діяльність ХНЕУ ім. С. Кузнеця розвивається через активну співпрацю науковців з органами державної влади. Науковці університету є членами експертної ради в конкурсних комісіях Департаменту з гуманітарних питань та Департаменту освіти Харківської міської ради. Результати НДР (табл. 4.1), досягнуті науковцями університету, було враховано під час реалізації низки програм ХОДА.

Таблиця 4.1

НДР, фінансування яких здійснювали за рахунок загального фонду державного бюджету 2020 р.

№ п/п	Назви НДР	Керівники тем
1	Ризик-орієнтований підхід у забезпеченні протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму та розповсюдження зброї масового знищення (2018 – 2020)	О. М. Колодізєв
2	Розробка методичного та модельно-інформаційного забезпечення побудови університету інноваційного типу на засадах якості освіти та протидії корупції (2020 – 2021)	О. В. Раєвнева
3	Формування ризик-орієнтованої системи накопичувального пенсійного забезпечення (2020 – 2021)	С. А. Ачкасова

2020 р. вчені університету під керівництвом д-ра екон. наук, професора В. С. Пономаренка взяли активну участь у розробленні Стратегії розвитку Харківської області на 2021 – 2027 рр., Стратегії розвитку міста Харкова на 2020 – 2030-ті рр.

2020 р. продовжено виконання однієї фундаментальної та розпочато фінансування двох прикладних тем, зокрема 1 наукової роботи молодих учених загальним обсягом фінансування 1 406,636 тис. грн із терміном виконання 2021 – 2022 рр.

Візитною карткою університету починаючи із 2016 р., стало проведення щорічної міжнародної наукової конференції «Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця». Тематика конференції охоплює питання реформ і розвитку в економічній науці, проблеми циклічної динаміки економічних процесів та соціального розвитку суспільства. 2020 р. конференцію було проведено в дистанційному форматі.

Для конференції щорічно оновлюють сайт з електронною реєстрацією учасників трьома мовами з окремою атрибутикою тощо (<http://www.skced.hneu.edu.ua>).

4.2. Публікаційна активність НПП університету

У загальному вигляді динаміку наукових здобутків НПП протягом 2016 – 2020 рр. наведено на рис. 4.2.

Кількість публікацій

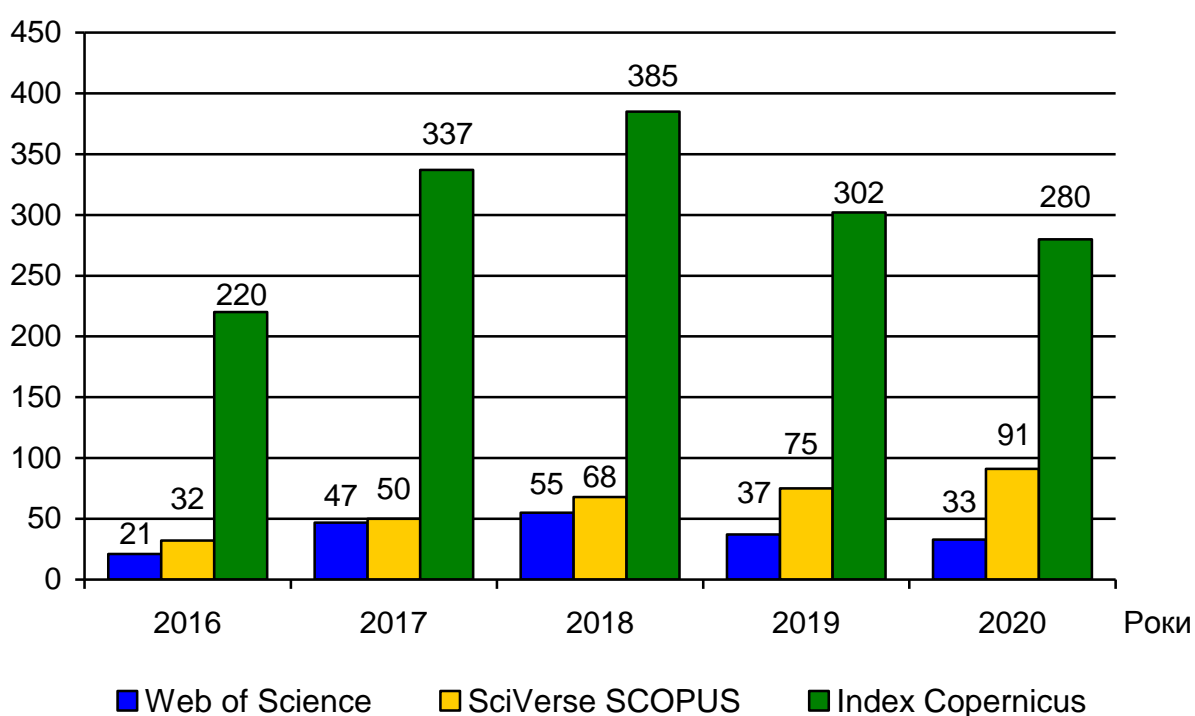

Рис. 4.2. Публікаційна активність НПП у міжнародних НМБД SciVerse SCOPUS, Web of Science, Index Copernicus

Аналіз даних рис. 4.2 свідчить про зростання статей, які індексують у НМБД SciVerse SCOPUS, та зниження активності НПП університету в підготовці публікацій у журналах, проіндексованих НМБД Web of Science та Index Copernicus. Загальна кількість публікацій у розрахунку на одного НПП залишається доволі низькою, навіть за умови збільшення видатків на видавничі послуги та оприлюднення результатів фундаментального дослідження й наукової роботи молодих учених коштом загального фонду державного бюджету.

4.3. Розвиток наукової діяльності студентів та молодих учених

Для координації наукових досліджень студентів і молодих науковців в університеті створено та працюють Рада молодих учених і Наукове товариство студентів, аспірантів та докторантів, які координують науково-дослідну роботу молоді. Університет надає студентам розгалужену інфраструктуру науково-дослідної роботи та створює систему позитивних стимулів для заохочення молодіжної дослідницької активності.

Протягом 2013 – 2020 рр. суттєво зросла активність студентів університету щодо участі в подібних заходах. Загальна динаміка процесу може бути охарактеризована даними табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Кількість студентів-переможців у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт із галузей знань і спеціальностей

Нагороди	Кількість переможців у навчальному році				
	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Диплом I ступеня	11	9	7	10	9
Диплом II ступеня	10	7	16	12	13
Диплом III ступеня	13	10	14	23	18
Усього	34	26	37	45	40

В університеті продовжує активну роботу Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів (НТ САД) ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Саме члени товариства стали ініціаторами заснування міських турнірів економістів.

НТ САД стали співорганізаторами проведення міського конкурсу бізнес-проектів «Харків – місто молодіжних ініціатив» (членами журі секції «Харків – територія успішної кар'єри»; проведення Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених та студентів «Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти», організації роботи секції конференції «Життя сучасної молоді: волонтерство, соціальне забезпечення, проблеми працевлаштування».

5. Міжнародна діяльність (інтеграція у світовий освітньо-науковий простір)

Останніми роками міжнародна діяльність університету стабільно розширюється, завдяки активізації таких напрямів: відкриття центрів міжнародного співробітництва; розвитку стратегічних партнерств із закладами вищої освіти Європи та світу; реалізації міжнародних проєктів; реалізації програм академічної мобільності всіх учасників освітнього процесу; організації лекцій іноземних викладачів та фахівців; навчання іноземними мовами.

5.1. Міжнародна комунікативна активність

Починаючи із 2002 р. університет плідно співпрацює з міжнародними фондами та асоціаціями. 2020 р. суттєво активізувалася участь університету в Асоціації франкофонних університетів (AUF).

Університет здійснює активну міжнародну діяльність на основі понад 100 підписаних угод про співробітництво із закладами вищої освіти та організаціями Європи та світу.

В університеті успішно працюють 10 центрів міжнародного співробітництва, Французький клуб, Фабрика-лабораторія (FabLab) та Лабораторія забезпечення якості освіти.

В університеті постійно проводять міжнародні зустрічі на найвищому рівні, що підтверджують візити делегацій надзвичайних та високоповажних послів із різних країн світу та представників дипломатичних кіл.

28 січня 2020 року університет відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол Франції в Україні пан Етьєн де Понсен разом із делегацією у складі: аташе з питань наукового та університетського співробітництва Алікс де Гассар, директора Альянс Франсез Харків Тімоте де Майяр, Почесного консула Франції в м. Харкові Сергія Політучого.

2020 р. університет також відвідали: представники Казахського університету міжнародних відносин та світових мов імені Абилай Хана; Університету Піреус Сотіріс Каркалакос та представники бізнесу Елені Леоніду, Антоніос Стаму.

Протягом 2020 року проводилися семінари, круглі столи, конференції та тренінги, серед яких:

у межах проєкту Erasmus+ DocHub «Як розвивати цільову компетентність академічної комунікації та видавничої діяльності?» семінар

«Забезпечення якості та акредитація докторських програм. Акредитація міжінституційних програм доктора філософії. Найкращі практики та акредитація міжнародними агентствами докторських програм»;

заходи для підтримки ініціативи Ukrainian Erasmus+ Marathon в межах #ErasmusDays 2020;

у межах проєкту DANUBE ENERGY+ обговорення презентованих StartUp проєктів;

онлайн-лекції: «Трансформація. Місцеве самоврядування і Європейський Союз на прикладі громади "Громадка"» Даріуш Павліща; «Місцеве самоврядування і Європейський Союз на прикладі Єленя Ґура» Петра Пачускі, радника міської ради Єленя Ґура; Organisational life cycle models – OLC (Організаційні моделі життєвого циклу) Марчина Кенси, д-ра екон. наук;

проведено онлайн круглий стіл «Європа – учора, сьогодні, завтра. Виклики пандемії Covid-19» з нагоди святкування Дня Європи; «День кар'єри ЄС онлайн», який проводять за підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні;

круглий стіл, присвячений міжнародному дню арабської мови в онлайн-форматі;

семінар Школи громадянської дипломатії Східної України та презентація за пріоритетом «Освіта».

Брали участь у робочій зустрічі з Генеральним секретарем АЄПР Мартіном Гільєрмо Рамірезом; у Римській міністерській конференції міністрів, відповідальних за вищу освіту, країн Європейського простору вищої освіти; щорічних конференціях АЄПР та конференції мереж ЄС.

5.2. Академічна мобільність, стажування і грантова діяльність

Участь університету в міжнародних освітніх проєктах і програмах, пов'язаних з академічною мобільністю, є елементом стратегії ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Студенти Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця беруть активну участь у програмах академічної мобільності Erasmus+ KA1, із метою участі в міжнародній системі освіти, вивчення європейського досвіду та набуття професійних компетентностей у галузі економіки та управління, менеджменту, інформаційних технологій та ін.

Завдяки договорам із провідними закладами освіти Європи, університет має можливість відкривати програми двох дипломів.

На сьогодні в університеті працюють 12 спільних міжнародних програм двох дипломів із провідними закладами вищої освіти Європи.

2020 р. відкрито дві програми – спільну польсько-українську програму підготовки магістрів «Кібербезпека» з Університетом у Бельсько-Бяла (УББ) та італійсько-українську програму двох дипломів підготовки магістрів «Глобальна економіка і бізнес», «Міжнародний бізнес» з італійським університетом ЮНІКАС.

Університет постійно залучає провідних викладачів закладів вищої освіти Європи та світу до викладання курсів лекцій, зокрема 2020 р. в межах програм двох дипломів було залучено 7 викладачів університету Ліон-2.

В університеті 2020 р. реалізували три міжнародні проекти, які здобули фінансування в межах програм Erasmus+, Horizon 2020.

2020 р. університет уперше виборов право реалізації проекту напряму Erasmus+ Жан Моне Democratic Decentralization as European Experience of Public Governance (Демократична децентралізація як європейський досвід публічного управління) 620067-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE та став партнером у межах проекту від Українського культурного фонду «Дуже цифрові резиденції».

У грудні 2020 року розпочато роботу над міжнародним проектом від AUF Formation à Entreprenariat social à l'Université (FESU) (Розвиток соціального підприємництва в університеті).

5.3. Навчання іноземними мовами

Володіння іноземними мовами на професійному рівні є обов'язковою вимогою для сучасного спеціаліста. Забезпечення вивчення іноземних мов на професійному рівні є одним із ключових стратегічних напрямів розвитку університету. Із цією метою в університеті створено 6 програм рівня бакалавра і 4 магістерські з викладанням англійською мовою. Дві програми на рівні бакалавр та одну програму на рівні магістра викладають частково англійською мовою. Дві програми на рівні магістра викладають французькою мовою.

Студенти університету мають можливість вільного вибору навчальних дисциплін у межах 25 % від загального обсягу відповідної освітньо-професійної програми.

У групах навчання англійською мовою всі дисципліни викладаються досвідченими викладачами, які мають сертифікати Кембриджського університету, що підтверджують володіння діловою англійською мовою (Business English Certificates – BEC).

Університет постійно залучає викладачів провідних університетів Європи та світу до викладання та читання лекцій.

Студенти постійно мають можливість набути досвіду від лекторів – представників дипломатії, економічної еліти та всесвітніх організацій.

2020 р. було залучено 7 іноземних викладачів до **ХНЕУ ім. С. Кузнеця** для читання лекцій.

Окрім того, студенти ХНЕУ ім. С. Кузнеця, перебуваючи у ЗВО партнерів, мали можливість відвідувати лекції викладачів університетів Верхньої Австрії, Франції, Словаччини, Польщі та Литви та інших країн, залучених до викладання в межах програм двох дипломів.

5.4. Підготовка іноземних громадян

Відповідно до стратегії розвитку ХНЕУ ім. С. Кузнеця, одним із пріоритетних напрямів діяльності університету є підготовка висококваліфікованих кадрів, зокрема й для інших країн світу. На сьогодні університет проводить підготовку іноземних громадян до вступу до закладів вищої освіти (підготовче відділення), здійснює навчання іноземних студентів за акредитованими освітніми програмами (спеціальностями); організовує підвищення кваліфікації за акредитованими освітніми програмами (спеціальностями), а також забезпечує навчання на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти для здобуття ступеня доктора філософії (PhD) за акредитованими спеціальностями.

На жаль, останнім часом продовжують простежувати негативну тенденцію щодо динаміки контингенту іноземних громадян, унаслідок переважання випуску над набором. Це пов'язано як із політичним становищем в Україні, так і зі зміною структури контингенту з, переважно, студентів країн Центральної Азії, які останніми роками були основними постачальниками абітурієнтів як для ХНЕУ ім. С. Кузнеця, так і для України загалом, на країни Північної та Центральної Африки з навчанням,

переважно, англійською мовою. Разом із цим суттєве зменшення набору слухачів на підготовче відділення відбувається через ускладнення процедури отримання віз на навчання в посольствах, розташованих у країнах, що є найбільшими споживачами вітчизняних освітніх послуг (Марокко, Нігерія, Індія, В'єтнам).

Зведені дані набору іноземних громадян наведено на рис. 5.1.

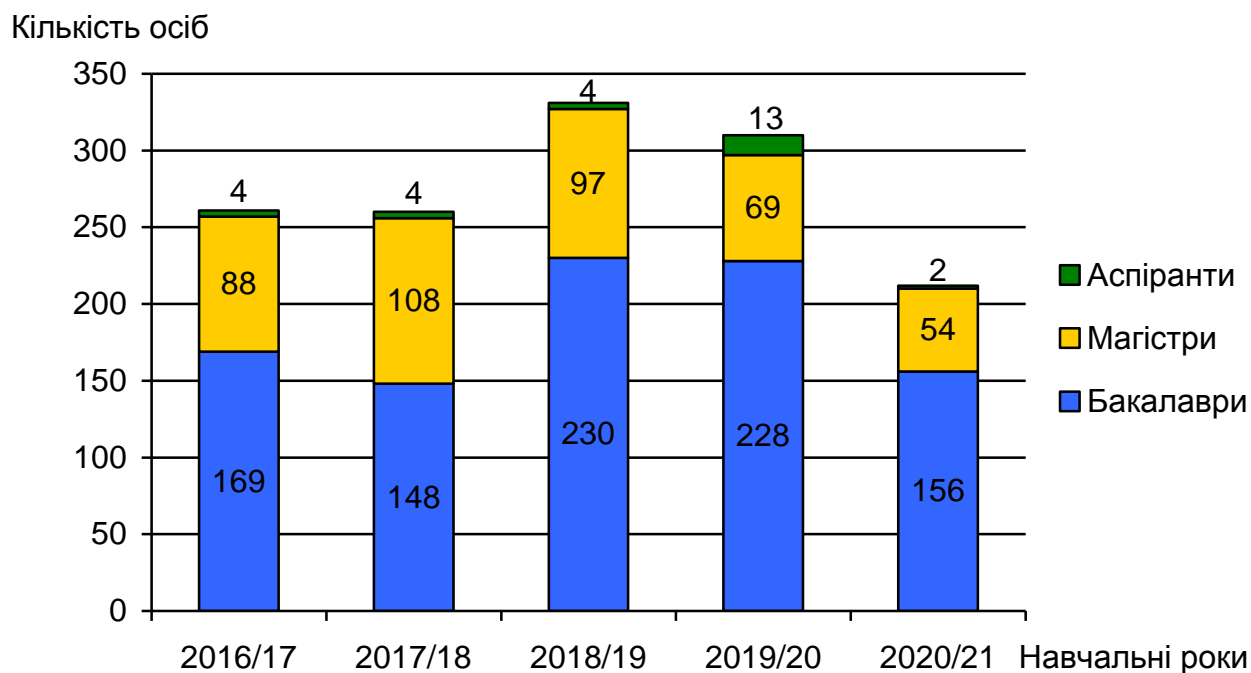

Рис. 5.1. Зведені дані набору іноземних громадян

Результат набору 2020/21 навчального року зазнав суттєвого зменшення, унаслідок форс-мажорних причин – карантинних обмежень, викликаних поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, викликані коронавірусом SARS-CoV-2.

Із метою поступового збільшення контингенту іноземних громадян, стратегічним планом інтеграції до європейського простору є залучення їх до участі в різних видах міжнародної мобільності бакалаврів, магістрів та здобувачів PhD, участі у програмах двох дипломів, підвищення відсотка іноземних здобувачів, які навчаються англійською мовою та мовами ЄС, забезпечення систематичної участі у виставках та презентаціях із набору іноземних студентів, а також розроблення комплексу рекламних заходів щодо всебічного інформування іноземних громадян про освітні можливості університету.

6. Організаційна, виховна та волонтерська діяльність

Виховну роботу у ХНЕУ ім. С. Кузнеця спрямовано на формування соціально-активної освіченої молоді, завдяки залученню студентів до участі в освітянських, наукових, громадських і культурних заходах з урахуванням студентоцентрованого підходу.

Головна мета діяльності органів студентського самоврядування ХНЕУ ім. С. Кузнеця полягає у створенні умов для самореалізації студентів, поліпшенні їхньої професійної підготовки, розкритті творчого потенціалу, а також захисті прав та інтересів студентів університету.

Студенти ХНЕУ ім. С. Кузнеця входять до складу вченої ради університету (не менш ніж 10 % студентів), їх обирають постійно діючими членами конференції трудового колективу, вони мають значний вплив на вирішення питань, що стосуються студентства університету.

В усіх семи гуртожитках університету активно діють обрані студентами студради гуртожитків, які остаточно вирішують питання поселення/переселення студентів, трудової участі студентів у підтримці в належному стані територій, прилеглих до гуртожитку та інші нагальні питання життєдіяльності.

Молодіжна організація є ініціатором волонтерських заходів та патріотичних акцій, спрямована на допомогу та підтримку дітей/студентів із малозабезпечених сімей, воїнів АТО/ООС та членів їхніх сімей, дитячих будинків. Вона є лідером молодіжного студентського руху області та займає очільні позиції в Україні.

Студентство реалізує програму підтримки дітей-сиріт та дітей, які залишилися без батьківської опіки. Студенти постійно ініціюють благодійні акції для дітей зі шкіл-інтернатів та дітей із малозабезпечених сімей. На базі університету проводять щорічний регіональний форум, а також різні заходи, присвячені проблемам людей з інвалідністю «Птах надії».

Відповідальна й особисто **добровільна** волонтерська діяльність була затребувана під час карантину-2020. Саме з перших днів (березень 2020 року) органи студентського самоврядування, адміністрація ХНЕУ ім. С. Кузнеця розпочали сумісну роботу з міським (районними) антикризовими штабами – брали активну добровільну волонтерську участь

у доставлянні безкоштовних продуктових наборів, ліків, питної води, утилізації відходів для громадян похилого віку та малозабезпечених сімей, учасників бойових дій і громадян з обмеженими фізичними можливостями.

Для того щоб кожен студент міг знайти гідне втілення своїм талантам, МКЦ сприяє створенню нових колективів, які охоплюють майже всі напрями сучасної культури: від традиційного народного й академічного мистецтва до сучасних танцювальних і музичних стилів, а університет забезпечує постійний розвиток та оновлення матеріально-технічної бази, упроваджує нові прогресивні методи роботи зі студентами. Цього року колектив центру опанував дистанційні методи роботи, запровадивши онлайн-репетиції та майстер-класи, координаційну й організаційну роботу в режимі конференц-зв'язку. Успішно організовано участь солістів і творчих колективів у міських онлайн-фестивалях «Місто талантів» та «Студентська весна».

Виховання патріотизму, любові до своєї Батьківщини, пошани до її мови та культури є стрижневою цінністю ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Щорічно з участю викладачів кафедри українознавства в університеті проходить низка заходів, спрямованих на актуалізацію саме цих завдань політики університету щодо студентства, а саме: регіональний конкурс «Культура України в обличчях», урочистості до дня народження Т. Г. Шевченка, студентські наукові конференції до Дня української писемності та мови, Дня слов'янської писемності.

У Харкові 22 – 31 липня 2019 року та 15 – 25 січня 2020 року з великим успіхом пройшли два потужні мистецькі заходи: Всеукраїнський історичний пленер «Харків крізь віки» та пленер «Зимовий Харків». Ці мистецькі заходи було проведено на базі нашого університету.

Проведення мистецьких заходів в університеті свідчить про розуміння колективом необхідності у формуванні у студентів поваги до гармонії навколишнього середовища та самого життя. Пленери завершили яскравими виставками та постійною експозицією з майже 60 неповторних робіт у приміщеннях університету, які художники подарували закладу освіти.

2020 р. стартував проєкт «Дуже цифрові резиденції». Це медіарезиденція для сучасних митців із різних сфер і художників для переосмислення культурної спадщини міст за допомогою сучасних мистецьких практик. Харківська резиденція робить акцент на напрямі «муралізм» та доповнює його медіаартом і цифровими технологіями. У межах проєкту

реалізовано створення доповненої реальності у вигляді маски «Капсула часу» для застосунку (application) Instagram та створено мурал із 3D-проекцією. Захід спрямовано на популяризацію медіаарту та цифрової культури серед молоді. Організаторами дійства стали: Gwara Media, Pixelated Realities, FabLab ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Спорт є несумісним із поширеними в молодіжному середовищі поганими звичками, формами антисоціальної активності – тютюнопалінням, зловживанням спиртними напоями, наркоманією та ін. Університет прагне до розширення переліку видів спорту, форм проведення змагань та заходів. Значну увагу приділяють не тільки проведенню класичних змагань, турнірів, чемпіонатів, кубків, а й організації спортивних свят, туристичних походів, зльотів, велопробігів тощо. У звітному році спортивні змагання проводили до запровадження карантинних обмежень.

В університеті продовжує свою роботу соціально-психологічна служба (СПС) університету. На базі СПС функціонують телефон, електронна пошта та «скринька довіри». Здебільшого студенти звертаються за допомогою з таких причин, як: низька стресостійкість і проблеми з адаптацією, депресії та суїцидальні думки, відсутність мотивації до навчання, труднощі із самовизначенням у житті, проблеми у стосунках із коханою людиною, труднощі у взаєминах із батьками, самотність тощо.

Для продуктивної діяльності органів студентського самоврядування нормативно-правовими документами передбачено фінансування діяльності студентських органів і планування та виконання таких щорічних кошторисів (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Кошториси коштів щодо фінансування на розвиток та зміцнення студентського самоврядування в ХНЕУ ім. С. Кузнеця, грн

Фактичні витрати	Загальна сума витрат	Сума перевищення планових показників	% виконання планових показників
2016 р.	1 244 940,00	-51 360,00	96,04
2017 р.	1 025 090,00	385 090,00	160,17
2018 р.	1 758 700,00	931 700,00	212,66
2019 р.	3 652 353,00	2 352 353,00	280,95
2020 р.	2 431 229,44	1 111 229,44	184,18

7. Фінансово-господарська діяльність

7.1. Фінансовий стан університету

Фінансовий стан університету, незважаючи на економічну кризу та складну демографічну ситуацію, не погіршився. Університет виконує всі свої зобов'язання та продовжує розвиватися. Про це свідчать графіки зміни загального та спеціального фондів (рис. 7.1 і 7.2).

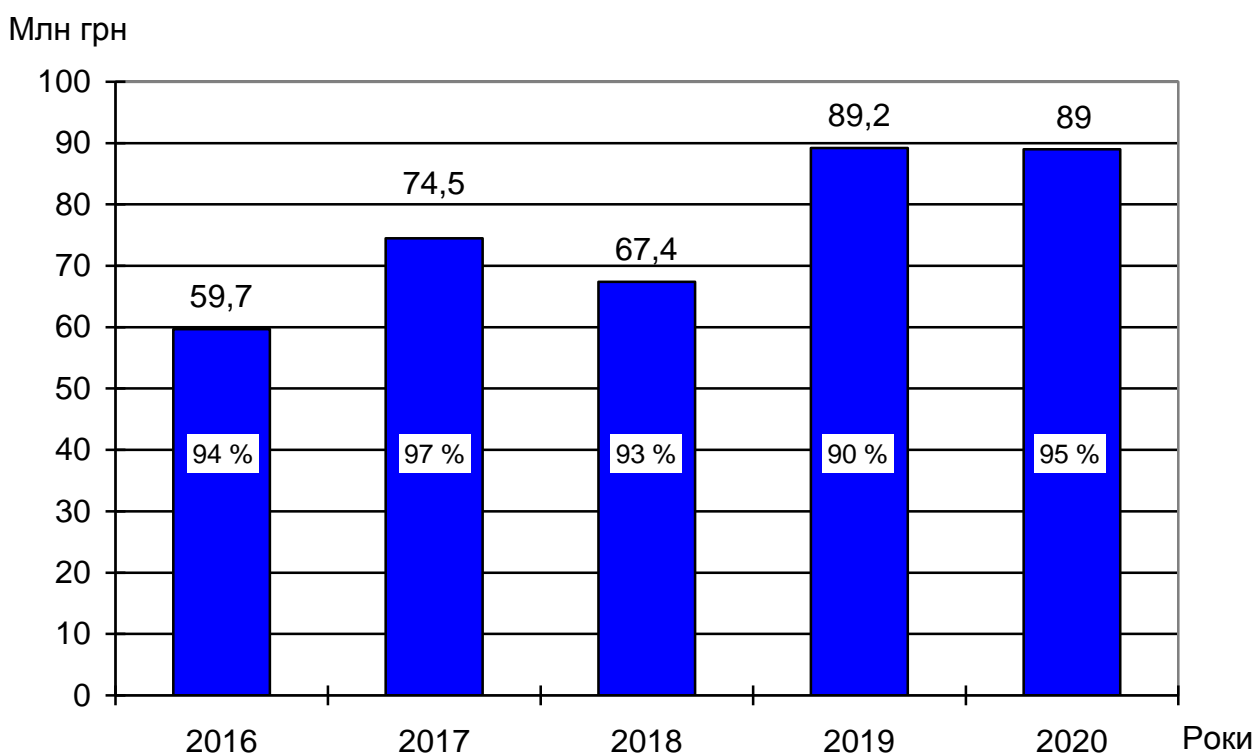

Рис. 7.1. Динаміка зростання загального фонду з відсотками витрат на заробітну плату та соціальні трансферти: стипендії, кошти на фінансування дітей-сиріт, % від загального фонду

Аналіз кошторису за загальним фондом звітного періоду показує, що на 90 – 97 % його використовують на заробітну плату та соціальні трансферти. Із 2016 р. колектив університету забезпечує зростання спеціального фонду. Ця тенденція свідчить про зміцнення авторитету університету та покращення його іміджу на ринку освітніх послуг.

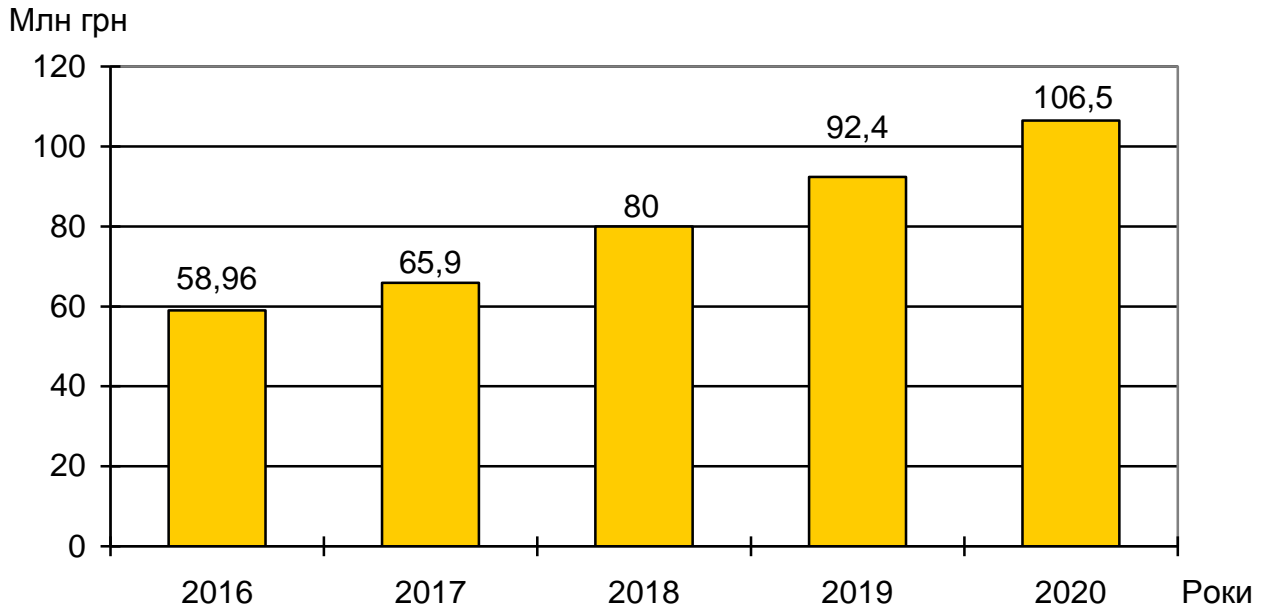

Рис. 7.2. Динаміка зміни спецфонду, млн грн

Традиційно на соціальні трансфери в загальному фонді відведено 90 %, тоді як у спеціальному – 63 %. Таким чином, тягар поточних видатків та видатків на розвиток припадає на спеціальний фонд.

За звітний період відбулося зростання фонду заробітної плати як за спеціальним, так і за загальним фондами (рис. 7.3).

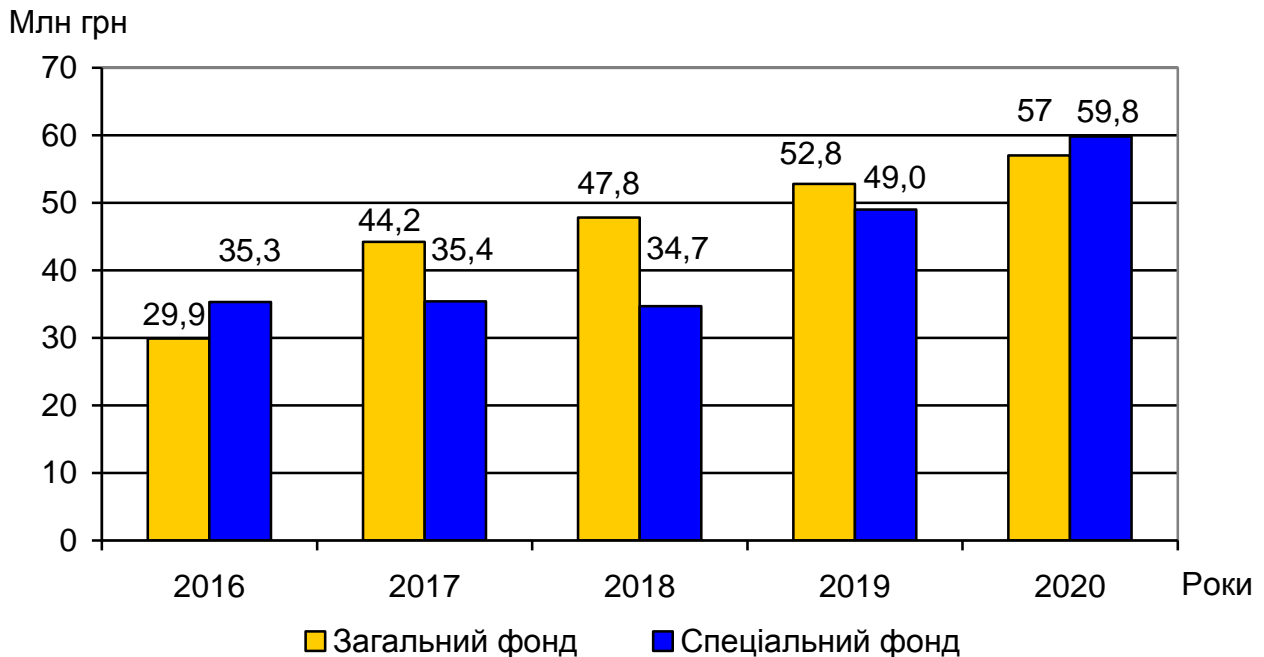

Рис. 7.3. Динаміка фонду заробітної плати за загальним та спеціальним фондами, млн грн

За п'ять років, із 2016 р., фонд оплати праці без нарахувань збільшився майже у 2 рази із 65,2 млн грн 2016 р. до 116,8 млн грн 2020 р., із яких 57 млн грн – за загальним фондом; 59,8 млн грн – за спеціальним фондом.

Значну частку в консолідованому фонді оплати праці, понад 40 %, становлять доплати, зокрема: доплата до рівня мінімальної заробітної плати, надбавки, матеріальна допомога, премії, індексація, доплати за вчені звання та наукові ступені, надбавка за вислугу років та інші доплати, установлені законодавством (табл. 7.1).

Таблиця 7.1

**Динаміка витрат на доплати працівникам
за 2016 – 2020 рр., млн грн**

Витрати на доплати працівникам	Роки				
	2016	2017	2018	2019	2020
Законодавчо визначені	14,6	21,1	20,3	30,8	41,0
Мотиваційні	4,4	6,3	8,6	7,1	7,5
Усього	19,0	27,4	28,9	37,9	48,5

Розмір доплат за цей період значно збільшився й досяг 48,5 млн грн. Однак суттєво змінилася і структура цих доплат із 2013 р. Так, 2013 р. мотиваційні доплати становили 47,1 % у структурі витрат на доплати, а законодавчо визначені доплати – 52,9 %, тоді як 2020 р. частка мотиваційних доплат становила лише 15,5 % проти 84,5 % законодавчо визначених доплат. Таким чином, утрачено мотиваційний сенс доплат, оскільки доплати нараховують, незалежно від якості роботи працівника.

Однак керівництво університету намагається, по можливості, фінансово мотивувати найбільш креативних працівників університету.

Середня заробітна плата професорсько-викладацького складу станом на 01.01.2021 р. була такою:

- у професора (доктора наук) – 22 161 грн;
- у доцента (кандидата наук) – 16 343 грн;
- у викладача – 8 438 грн.

Динаміку зростання середньої заробітної плати професорсько-викладацького складу наведено на рис. 7.4.

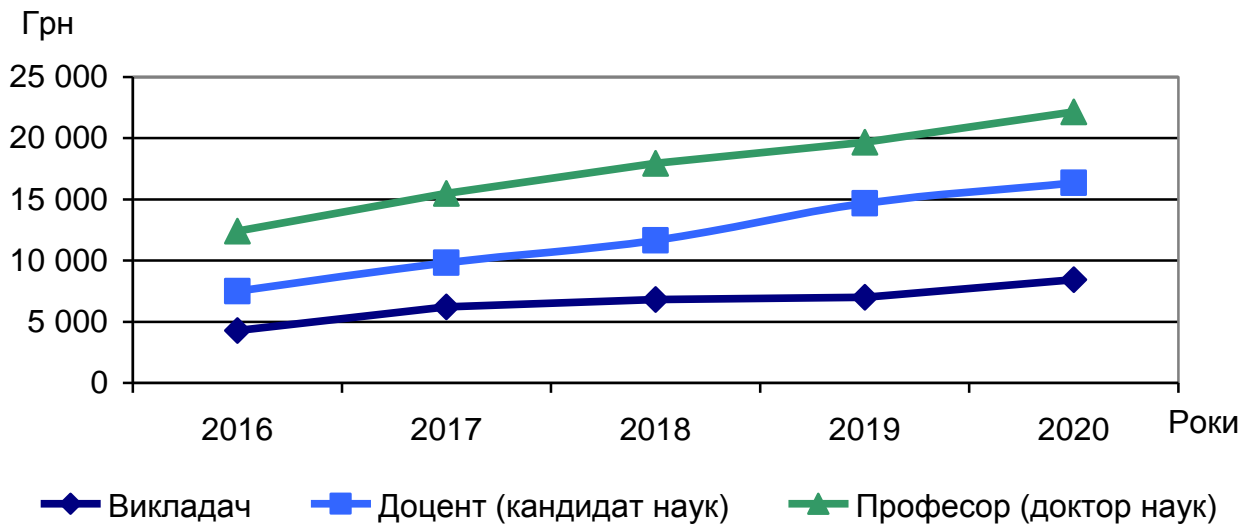

Рис. 7.4. Динаміка середньої заробітної плати професорсько-викладацького складу

Інша вагома складова видатків – це комунальні послуги (рис. 7.5).

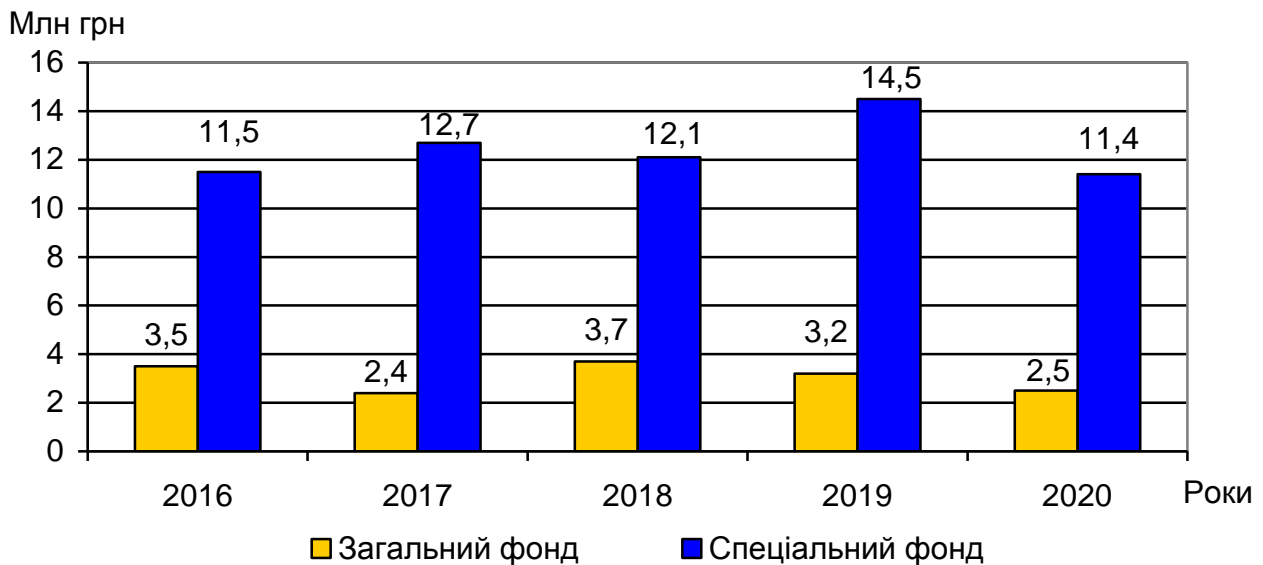

Рис. 7.5. Фактичні видатки на комунальні послуги за спеціальним та загальним фондами

Зростання тарифів має призводити до збільшення видатків університету на комунальні послуги, однак суттєві заходи з енергозбереження привели до їхнього зменшення. Важливо зауважити, що фінансування видатків на оплату комунальних послуг, головним чином, здійснюють зі спеціального фонду.

Крім того, поточні витрати університету (поточний ремонт, відрядження, зв'язок, обслуговування комп'ютерних мереж, реклама, предмети, матеріали, обладнання, продукти харчування для студентської їдальні тощо) практично повністю здійснюють коштом спеціального фонду, і за 2020 р. становили 26,1 млн грн, із них 23,4 млн грн коштом спеціального фонду (рис. 7.6) та 2,7 млн грн – загальний фонд.

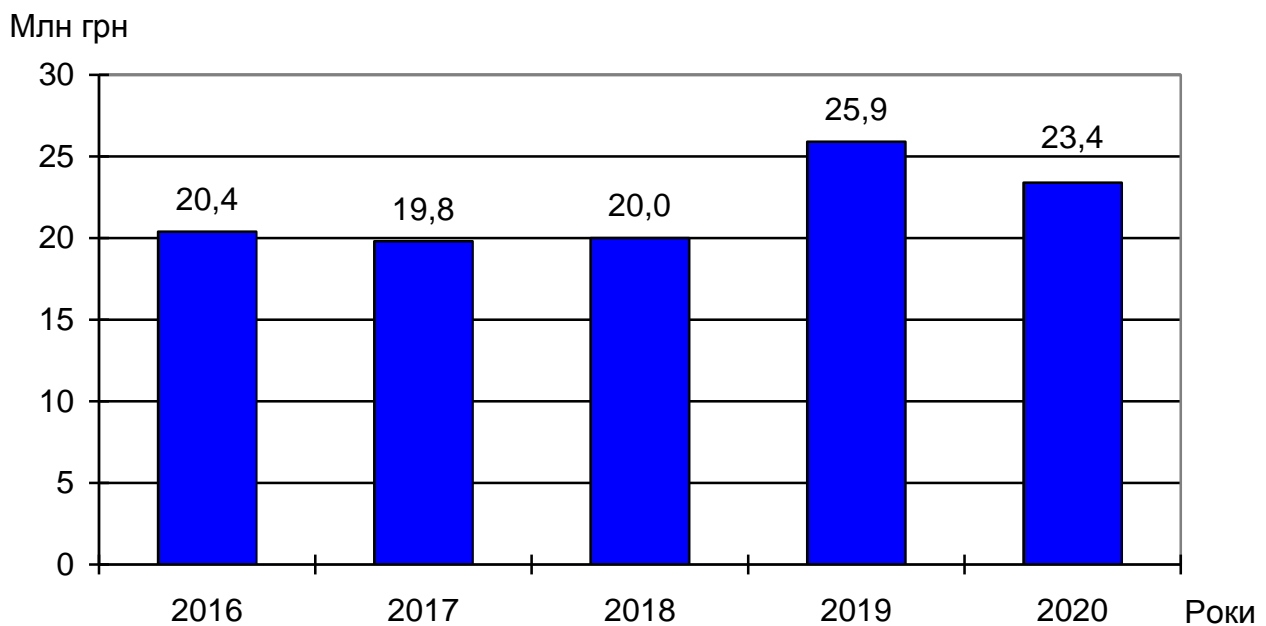

Рис. 7.6. Поточні витрати зі спеціального фонду, млн грн

Розвиток університету був би неможливим без спеціального фонду. Витрати на розвиток, а саме: капітальний ремонт навчальних корпусів, гуртожитків, придбання обладнання, програмного забезпечення, предметів довгострокового користування тощо – здійснюють коштом спеціального фонду.

Упродовж звітної періоду порушень фінансової дисципліни в університеті не зафіксовано. Затримань із виплатою заробітної плати та стипендій не було. Студентам, аспірантам та докторантам університету систематично виплачують академічні стипендії.

Реалізовано план рекламних заходів, спрямованих на покращення іміджу університету. Відповідні витрати здійснюють коштом спеціального фонду.

Фінансовий план за загальним та спеціальним фондами у звітному періоді виконано в повному обсязі.

7.2. Поліпшення матеріальної бази університету

Створення сучасних умов для забезпечення якісного навчального процесу, розширення аудиторного фонду, створення сучасних лабораторій, які відповідають запитам ринку праці, зокрема віртуальний банк, віртуальна бухгалтерія, оснащення актуальним програмним забезпеченням завжди залишається одним із пріоритетних завдань розвитку університету. Разом із цим адміністрація університету вважає невід'ємною складовою навчально-виховного процесу формування в молоді естетичного смаку, культури, формування світогляду. З огляду на це, в університеті виконують систематичну роботу з естетичного оздоблення приміщень університету та гуртожитків.

В університеті здійснюють велику роботу з поліпшення матеріально-технічної бази університету ремонту та обладнання аудиторій університету, капітального ремонту навчальних корпусів і гуртожитків. Адміністрація університету приділяє значну увагу створенню комфортних умов навчання студентів. Разом із цим постійно здійснюють витрати на поліпшення побутових умов проживання студентів.

На належному рівні підтримують систему протипожежної безпеки університету. Виконують роботи із благоустрою території, прилеглої до корпусів університету та гуртожитків, обладнання пішохідних доріжок та облаштування місць для паркування велосипедів біля навчально-бібліотечного корпусу. Із метою створення безпечних умов, університетом було придбано та встановлено відеоспостереження, обладнано та почала функціонувати пропускна система.

В університеті продовжують поліпшувати матеріально-технічне забезпечення навчального процесу, оновлювати навчальні лабораторії, створювати центри.

Разом із цим в університеті активно здійснюють обладнання сучасних лабораторій для навчального процесу за відповідними спеціальностями.

Університет підключився до наукової роумінгової Wi-Fi мережі EDUROAM, створеної для міжнародної науково-освітньої спільноти та доступної в навчальних та наукових закладах 101 країни світу. Наразі доступ до мережі EDUROAM у ХНЕУ ім. С. Кузнеця наявний у 7-поверховому корпусі, 7-му поверсі НБК, навчальній лабораторії FabLab та на 3-му поверсі другого навчального корпусу.

ЗВІТ
ректора Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
Володимира Пономаренка
за 2020 р.

Відповідальний редактор *О. С. Вяткіна*

Редактор *О. Г. Доценко*

Коректор *О. Г. Доценко*

Підп. до друку 28.01.2021 р. Формат 60×90 1/16. Папір офсетний. Друк цифровий.
Умов. друк. арк. 3,0. Обл.-вид. арк. 3,75. Тираж 6 пр. Зам. № 7.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.